JUSTITSMINISTERIET

Dato: 23. maj 2023
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Frederik Fog Samuelsen
Sagsnr.: 2021-491-0110
Dok.: 2487791

Forslag
til

Lov om ændring af lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Indførelse af fodlænke- og udslusningsordning på Færøerne)

§ 1

I lov nr. xx af xx for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v. foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »pensioner« til: »udslusningspladser«.

2. I *§ 8* indsættes som *stk. 4*:
»*Stk. 4*. For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 a er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes fuldbyrdelsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.«

3. I *overskriften til kapitel 7* indsættes efter »*afsoningsinstitution*«: »*m.v.*«.

4. I *§ 20* indsættes som *stk. 3*:
»*Stk. 3*. I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f.«
Stk. 3 bliver herefter stk. 4

5. I § 21, stk. 1, indsættes efter »fuldbyrdelse«: »normalt«.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

6. I *§ 48, stk. 2,* indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»*3)* undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen, jf. stk. 3,«

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.

7. I *§ 48* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Ved vilkår som nævnt i stk. 2, nr. 3, kan der træffes bestemmelse om, at reglerne i §§ 78 b-78 f eller regler udstedt i medfør heraf helt eller delvis skal finde tilsvarende anvendelse.«

8. Efter § 50 indsættes:

»**§ 50 a.** Kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen, når

1) en tredjedel af straffen er udstået,
2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen og
3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Stk. 2. Udstationering efter stk. 1 kan tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Stk. 3. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold.

Stk. 4. Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter desuden, at den indsattes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

§ 50 b. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v. og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.«

§ 50 a bliver herefter til § 50 c.

9. Efter § 78 indsættes som *nyt kapitel 13 a*:

»Kapitel 13 a

Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

Anvendelsesområde

§ 78 a. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes.

Betingelser for meddelelse af tilladelse

§ 78 b. Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan meddeles, hvis

1) den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol,
2) den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse eller lignende er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, og
3) personer, som har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl.

Stk. 2. Betingelsen i stk. 1, nr. 2, gælder ikke for personer, der er idømt fængselsstraf i 30 dage eller derunder. Der kan endvidere dispenseres fra betingelsen i særlige tilfælde, hvor den dømtes beskæftigelsessituation taler for det.

Stk. 3. Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes meddelt, hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette, eller hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Stk. 4. Kriminalforsorgen foretager til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1-3, en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Hvis kriminalforsorgen finder det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens fore-

tagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndingsprøver og urinprøver.

Stk. 5. Hvis den dømte ikke medvirker til den i stk. 4 nævnte undersøgelse, kan tilladelse til strafudståelse på bopælen ikke meddeles.

Vilkår

§ 78 c. Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol meddeles på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden

1) ikke begår strafbart forhold,
2) kun forlader sin bopæl inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum,
3) kun forlader sin bopæl for at deltage i aktiviteter, som kriminalforsorgsområdet har godkendt,
4) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
5) ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse eller lignende,
6) efterkommer pålæg fra kriminalforsorgsområdet om deltagelse i et program, der skønnes egnet til at forbedre den dømtes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse,
7) undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, samt
8) holder kriminalforsorgsområdet underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen og møder op hos kriminalforsorgsområdet efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

§ 78 d. Under fuldbyrdelsen fører kriminalforsorgen tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 c nævnte vilkår for tilladelsen. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal kriminalforsorgsområdet vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Tilbagekaldelse af tilladelse

§ 78 e. Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis

1) den dømte anmoder derom,
2) den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold,
3) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, tilladelsen vedrører, eller
4) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere opfylder de i § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser.

Stk. 2. En tilladelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen overtræder et eller flere af de i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, nævnte vilkår. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Stk. 3. Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af tilladelsen.

§ 78 f. Tilbagekaldes en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen.

Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til arresthus på Færøerne, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.«

10. I *§ 106* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, jf. kapitel 13 a, har ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1049, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 2

1. Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning 8

2. Etablering af fodlænkeordning på Færøerne 8

2.1. Gældende ret 9

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning 10

2.2.2. Ordningens anvendelsesområde 11

2.2.3. Iværksættelsen af straffuldbyrdelse på bopælen 12

2.2.4. Betingelser for afsoning med fodlænke 13

2.2.5. Egnethedsundersøgelse af den dømte 15

2.2.6. Vilkår under afsoning med fodlænke 17

2.2.7. Tilbagekaldelse af tilladelse 23

2.2.8. Erstatning 27

3. Etablering af udslusningsordning på Færøerne 28

3.1. Gældende ret 28

3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning 29

3.2.1. Udstationering til egen bopæl eller udslusningsplads 29

4. Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige 34

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet 34

6. Administrative konsekvenser for borgerne 34

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser. 34

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser 34

8. Forholdet til EU-retten 34

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v. 34

10. Sammenfattende skema 35

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) ønsker i fællesskab med Færøernes landsstyre at udvikle danske ansvarsområder på Færøerne. Regeringen vil sammen med Færøerne arbejde for, at de danske ansvarsområder på Færøerne følger standarden i Danmark med respekt for de forhold og forskelle, der er mellem Danmark og Færøerne. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at der igangsættes initiativer inden for kriminalforsorgen på Færøerne, og løbende prioritere, at lovgivningen på danske ansvarsområder opdateres.

Den danske straffuldbyrdelseslov indeholder regler om, at personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, efter omstændighederne kan meddeles tilladelse til, at straffen udstås på bopælen med elektronisk fodlænke under intensiv overvågning og kontrol fra kriminalforsorgen.

Den danske straffuldbyrdelseslov indeholder desuden regler om udgang i form af udslusning, hvorefter kriminalforsorgen kan bestemme, at indsatte, der er idømt en tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, i den sidste del af en længevarende afsoning, kan udstationeres til egen bopæl med elektronisk fodlænke under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel.

Tilsvarende ordninger findes ikke i lovgivningen for Færøerne.

Det er vurderingen, at indførelse af sådanne ordninger på Færøerne vil give kriminalforsorgen mere fleksible rammer for tilrettelæggelsen af afsoningen og dermed understøtte kriminalforsorgens muligheder for at varetage opgaven med fuldbyrdelse af straf på Færøerne, ligesom det vil kunne frigøre afsoningspladser og lette kapacitetspresset hos kriminalforsorgens på Færøerne. Desuden kan udslusningsordningen bidrage til, at færinger, som afsoner længerevarende straffe i Danmark, på et tidligere tidspunkt i afsoningen vil kunne blive overført til afsoning på Færøerne.

På denne baggrund og efter ønske fra Færøernes landsstyre har Justitsministeriet udarbejdet dette lovforslag, som skal indføre en fodlænke- og udslusningsordning på Færøerne, som svarer til ordningen i Danmark med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

2. Etablering af fodlænkeordning på Færøerne

2.1. Gældende ret

Reglerne om fuldbyrdelse af fængselsstraf, bødestraffe, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring på Færøerne findes i lov nr. xx af xx for Færøerne om fuldbyrdelse af straf mv. (straffuldbyrdelsesloven)

Lovens afsnit II indeholder bestemmelser, der særligt tager sigte på fuldbyrdelse af fængselsstraffe.

Efter lovens § 8, stk. 1, skal fuldbyrdelsen af fængselsstraf iværksættes snarest muligt. For dømte, der er på fri fod efter dommen, iværksættes fuldbyrdelsen ved den dømtes modtagelse i en institution under kriminalforsorgen, mens fuldbyrdelsen for dømte, der er varetægtsfængslet efter dommen eller allerede udstår fængselsstraf, iværksættes ved kriminalforsorgens meddelelse herom til den dømte, jf. lovens § 8, stk. 2 og 3.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 20, stk. 1, fuldbyrdes fængselsstraf som altovervejende hovedregel i fængsel eller arresthus. Fængselsstraf kan dog i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, f.eks. hvis den dømte er under 18 år, eller den dømte har behov for særlig behandling eller pleje mv., jf. lovens § 78.

Fængselsstraffe på op til 1 år og 6 måneder fuldbyrdes som udgangspunkt i arresthus på Færøerne, jf. § 21, stk. 1, i straffuldbyrdelsesloven. Fængselsstraffe på op til 1 og 6 måneder kan dog fuldbyrdes i fængsel eller arresthus i Danmark, herunder bl.a. hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen eller som led i kriminalforsorgens indsats mod radikalisering og ekstremisme.

Fængselsstraffe på over 1 år og 6 måneder fuldbyrdes i fængsel eller arresthus i Danmark, medmindre den dømte ønsker at udstå straffen på Færøerne, og særlige personlige forhold afgørende taler herfor, jf. lovens § 22.

Straffuldbyrdelsesloven indeholder ikke regler, der gør det muligt at afsone en fængselsstraf på Færøerne med elektronisk fodlænke på bopælen.

Den danske straffuldbyrdelseslov indeholder i lovens kapitel 13 a regler om, at personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, efter omstændighederne kan meddeles tilladelse til, at straffen udstås på bopælen med elektronisk fodlænke under intensiv overvågning og kontrol fra kriminalforsorgen. Ordningen blev indført i Danmark ved lov nr. 367 af 24. maj 2005 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og er siden blevet udvidet flere

gange bl.a. med henblik på at frigøre fængselspladser og lette kapacitetspresset på kriminalforsorgens institutioner i Danmark. Der henvises bl.a. til Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 184, som fremsat, og Folketingstidende 2012-2013, tillæg A, L 133, som fremsat, side 11 ff.

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget til straffuldbyrdelsesloven for Færøerne, jf. Folketingstidende 2022-23, tillæg A, L 29, som fremsat, blev det besluttet ikke at medtage en fodlænkeordning svarende til den, der gælder i Danmark.

Det fremgår af pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at indførelse af fodlænkeordningen på Færøerne bl.a. vil forudsætte, at det er muligt at etablere og vedligeholde den nødvendige tekniske infrastruktur til ordningens drift samt de tilsynsforanstaltninger, som ordningen vil kræve. Endvidere fremgår det, at disse spørgsmål skulle afklares ved en forundersøgelse, som kriminalforsorgen havde igangsat i begyndelsen af 2021 med henblik på at afklare om, og i givet fald i hvilket omfang ordningen vil kunne indføres på Færøerne.

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2.1. Indledning

Kriminalforsorgen har på baggrund af undersøgelser og analyser foretaget i 2021 og 2022 vurderet, at der ikke er noget til hinder for at indføre en fodlænkeordning på Færøerne svarende til den ordning, der gælder i Danmark.

Det er vurderingen, at ordningen vil kunne frigøre afsoningspladser og lette kapacitetspresset på kriminalforsorgens institutioner på Færøerne.

På baggrund heraf er det Justitsministeriets vurdering, at der bør indføres en fodlænkeordning på Færøerne svarende til den ordning, der gælder i Danmark, med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det bemærkes, at nogle af de lovændringer, der er gennemført i den danske fodlænkeordning siden dens ikrafttræden, har en nær sammenhæng med samtidige ændringer i anden dansk lovgivning, herunder navnlig den danske straffelov, som er overtaget af de færøske myndigheder. Ligesom med forslag til lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf mv., er de pågældende bestemmelser i den danske straffuldbyrdelseslov ikke foreslået medtaget i nærværende lovforslag, i det omfang tilsvarende ændringer ikke er gennemført i lagtingslovgivning, herunder straffeloven som gældende for Færøerne.

Det gælder § 78 a, stk. 2, i den danske straffuldbyrdelseslov, hvorefter tilladelse fuldbyrdelse af straf med elektronisk fodlænke efter § 78 a, stk. 1, ikke kan meddeles personer, der er idømt en fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelser af anden lovgivning og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde. Denne ændring blev indført ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Dette gælder desuden § 78 a, stk. 3, 3. pkt. i den danske straffuldbyrdelseslov, hvorefter en ansøgning om fuldbyrdelse af straf på bopælen med elektronisk fodlænke ikke kan tillægges opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdelsen uden af afvente behandlingen af ansøgningen. Derudover gælder det den del af § 78 b, stk. 3, i den danske straffuldbyrdelseslov, der vedrører betingelser for tilladelse til ansøgning om fuldbyrdelse af straf på bopælen med elektronisk fodlænke, der lyder: "*herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse af straf på bopælen*". Begge disse ændringer blev indført ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven (styrket indsats mod bandekriminalitet mv.).

2.2.2. Ordningens anvendelsesområde

Det foreslås, at der i et nyt kapitel 13 a i straffuldbyrdelsesloven indføres regler om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (med elektronisk fodlænke).

Efter den foreslåede § 78 a, stk. 1, vil justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, kunne meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i de foreslåede §§ 78 b-78 f. Adgang til afsoning med fodlænke vil ikke være betinget af, at den fængselsstraf, som den dømtes ansøgning vedrører, er idømt ved én dom, når blot den samlede fængselsstraf, som den pågældende skal afsone, ikke overstiger 6 måneder. Det vil endvidere være muligt at give tilladelse til, at en person, der idømmes en såkaldt kombinationsdom, jf. straffelovens § 58, afsoner den ubetingede del af straffen på bopælen med elektronisk fodlænke i det omfang, den ubetingede del ikke overstiger 6 måneder.

Da fodlænkeordningen vedrører fuldbyrdelse af fængselsstraf, vil en bøde vedtaget eller idømt før, samtidig med eller efter den dom, som ansøgningen om afsoning på bopælen vedrører, ikke afskære den dømte fra at få tilladelse til at afsone den idømte fængselsstraf i fodlænke. Tilladelse til afsoning på bopælen vil ikke kunne meddeles personer på 15-17 år, der som et alternativ til fængselsstraf er idømt en såkaldt ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Heller ikke personer, som skal afsone forvandlingsstraf, jf. straffelovens § 53, vil kunne meddeles tilladelse til afsoning i fodlænke.

Regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol foreslås nærmere reguleret i forskrifter udstedt af justitsministeren, jf. den foreslåede § 78 a, stk. 2, 1. pkt. De administrative forskrifter vil i vidt omfang skulle svare til de administrative forskrifter, som er udstedt i medfør af §§ 11 og 12 om udsættelse af straffuldbyrdelsen i straffuldbyrdelsesloven. Justitsministeren vil i forbindelse hermed kunne bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes, jf. § 78 a, stk. 2, 2. pkt. Det forudsættes i øvrigt med lovforslaget, at kriminalforsorgsområdet i et vist omfang kan tillægge en for sent indgivet ansøgning opsættende virkning, hvis fristoverskridelsen er undskyldelig, og det skønnes hensigtsmæssigt, at den dømte i givet fald kan afsone straffen i fodlænke frem for i en afsoningsinstitution.

Der vil i øvrigt være mulighed for i ganske særlige tilfælde at overføre en person fra en afsoningsinstitution til fortsat afsoning med fodlænke. Det vil gøre sig gældende i de tilfælde, hvor ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter eller særligt tungtvejende hensyn til den dømtes resocialisering taler for fodlænkeafsoning, og der i øvrigt ikke er andre hindringer for fodlænkeafsoning end den manglende rettidige ansøgning. Det vil samtidig være en forudsætning, at det er undskyldeligt, at den dømte ikke har ansøgt rettidigt om tilladelse til fodlænkeafsoning. Ved spørgsmål om, hvorvidt der kan ske overførsel til fortsat afsoning med fodlænke, vil det efter omstændighederne være relevant at overveje, om den indsatte bør meddeles tilladelse til strafafbrydelse, mens spørgsmålet behandles.

2.2.3. Iværksættelsen af straffuldbyrdelse på bopælen

Kompetencen til at meddele tilladelser til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol foreslås henlagt til kriminalforsorgen. Når kriminalforsorgen i overensstemmelse med reglerne om iværksættelse af

fængselsstraf har modtaget meddelelse om, at en person skal udstå fængselsstraf, sendes et brev til den pågældende, hvis denne opfylder betingelserne i straffuldbyrdelsesloven § 78 a, stk. 1. I brevet orienteres den pågældende om muligheden for at ansøge om tilladelse til at udstå straffen på bopælen, betingelserne og vilkårene for, at der kan meddeles tilladelse til at udstå straffen på bopælen, jf. de foreslåede §§ 78 a – 78 f, samt betingelserne for at en ansøgning tillægges opsættende virkning. Sidstnævnte betingelser skal fastsættes ved bekendtgørelse efter den foreslåede § 78 a, stk. 2 , jf. herved pkt. 2.2.2. Efter konstatering af, at den dømte opfylder betingelserne efter den foreslåede § 78 a, og den dømte har indgivet ansøgning om tilladelse til at udstå straffen på bopælen, foretager kriminalforsorgen en undersøgelse af den dømtes egnethed til at udstå straffen på bopælen, jf. den foreslåede § 78 b, stk. 4.

Når egnethedsundersøgelsen er foretaget, vil kriminalforsorgsområdet træffe afgørelse om, hvorvidt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan meddeles, herunder om der i tilladelsen skal fastsættes vilkår i medfør af forslagets § 78 c, stk. 2, om, at den dømte f.eks. skal underkaste sig en kontrolleret, struktureret alkoholistbehandling eller undergive sig psykiatrisk behandling.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 4, iværksættes straffuldbyrdelsen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol på det tidspunkt, hvor kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende. Kriminalforsorgen vil herefter skulle foretage en beregning af straffetiden efter den almindelige regel i § 14 i straffuldbyrdelsesloven.

I praksis vil straffuldbyrdelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol blive iværksat ved, at tilsynsmyndigheden på en forud fastsat dato møder op på den dømtes bopæl og installerer modtageren i den dømtes hjem samt monterer den sender på den dømtes ankel (den elektroniske fodlænke), som den pågældende skal bære i fuldbyrdelsesperioden. Herefter vil afprøvning af det elektroniske overvågningssystem finde sted. Efter afprøvning af det elektroniske overvågningssystem meddeles den dømte, at fuldbyrdelsen iværksættes.

2.2.4. Betingelser for afsoning med fodlænke

I den foreslåede § 78 b fastsættes, hvilke betingelser en person skal opfylde for at kunne meddeles tilladelse til at afsone på bopælen med fodlænke.

Boligforhold

Det er efter forslaget en betingelse, at den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen rent praktisk kan finde sted under intensiv overvågning og kontrol, jf. den foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 1. Bor den dømte f.eks. på hotel, herberg, i campingvogn eller lignende boligforhold af midlertidig karakter, vil denne betingelse som udgangspunkt ikke være opfyldt. Der må imidlertid i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af den dømtes boligforhold med henblik på at afklare, om straffuldbyrdelsen kan finde sted under den fornødne intensive overvågning og kontrol.

Den modtager, der som led i den elektroniske overvågning og kontrol med den dømte skal placeres i dennes hjem, skal tilsluttes strømforsyningen, hvorfor det er et krav, at der i den dømtes bolig er indlagt strøm. Er dette ikke tilfældet, må den dømte meddeles afslag på sin ansøgning.

Beskæftigelseskrav og -forhold
Fuldbyrdelse af straf på bopælen med elektronisk fodlænke mv. er efter forslaget endvidere betinget af, at den dømte har beskæftigelse i form af arbejde, uddannelse eller lignende, og at dette foregår under sådanne forhold, at straffuldbyrdelsen rent praktisk kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, jf. den foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 2. Beskæftigelseskravet er bl.a. begrundet i resocialiseringshensyn samt hensynet til, at den dømte ikke i fuldbyrdelsesperioden isoleres på bopælen. Kravet indebærer, at den dømtes arbejde, uddannelse eller lignende som udgangspunkt bør have et tidsmæssigt omfang af minimum 20 timer og maksimalt 37 timer ugentligt.

Er den dømte arbejdsløs, vil den pågældende som udgangspunkt ikke kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke. Kriminalforsorgen bør dog i sådanne tilfælde i relevant omfang formidle kontakt til myndigheder, institutioner eller personer, der efter anden lovgivning kan være den dømte behjælpelig med at finde et arbejde eller lignende.

Efter den foreslåede § 78 b, stk. 2, vil personer, der er idømt fængselsstraf i 30 dage eller derunder, blive undtaget fra reglen i straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 2, om, at tilladelse til afsoning i fodlænke kun kan meddeles, hvis den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse eller lignende er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at den dømte er i beskæftigelse under fodlænkeafsoning af en straf på 30 dages fængsel eller derunder.

Det fremgår endvidere af den foreslåede bestemmelse, at der vil kunne dispenseres fra betingelsen i § 78 b, stk. 1, nr. 2, i særlige tilfælde, hvor den dømtes beskæftigelsessituation taler for det. Der tænkes i den forbindelse særligt på pensionister, førtidspensionister, efterlønsmodtagere mv., som varigt er uden for arbejdsmarkedet. Der tænkes endvidere på eksempelvis langtidssygemeldte, hvis sygemeldingen forventes at række ud over afsoningen.

Herudover vil dispensationsadgangen kunne anvendes i tilfælde, hvor den dømte under afsoningen i fodlænke ufrivilligt bliver arbejdsløs (uforskyldt ledighed), og det ikke er muligt at skaffe nogen form for alternativ beskæftigelse. Endelig vil der kunne dispenseres fra beskæftigelseskravet, herunder navnlig kravet 20-37 timers ugentlig beskæftigelse, i tilfælde, hvor den dømte skal afsone op til og med 6 ugers fængselsstraf, og man ved at lægge afsoningen i en ferieperiode, under afspadsering, under orlov eller lignende kan forhindre, at den dømte mister sin beskæftigelse på grund af afsoningen.

Hensyn til andre myndige personer på bopælen
Det er efter forslaget endvidere en betingelse, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffuldbyrdelsen kan finde sted på den fælles bopæl, jf. den foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 3. Samtykke fra f.eks. den dømtes ægtefælle, samlever, hjemmeboende børn over 18 år m.fl., der er direkte berørt af den dømtes strafudståelse på bopælen, vil således skulle indhentes. Dette skyldes bl.a., at der i boligen skal installeres elektronisk overvågningsudstyr, ligesom den overvågning og kontrol, der vil finde sted i fuldbyrdelsesperioden, består i uanmeldte kontrolbesøg på bopælen. Disse fuldbyrdelsesforanstaltninger nødvendiggør, at kriminalforsorgen har adgang til den dømtes bopæl.

2.2.5. Egnethedsundersøgelse af den dømte
Efter den foreslåede § 78 b, stk. 3, vil en tilladelse til afsoning af fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke kunne nægtes, hvis fuldbyrdelsesformen efter en konkret vurdering af den dømtes forhold i det enkelte tilfælde ikke findes hensigtsmæssig.

Om tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. skal nægtes meddelt efter denne bestemmelse vil bero på en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde samt mulighederne for gennemførelse af den intensive overvågning og kontrol med den dømte.

Det forudsættes, at tilladelse f.eks. nægtes meddelt, hvis der konkret er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, der gælder for fuldbyrdelse på bopælen, jf. nedenfor under pkt. 2.2.6, herunder fordi dette tidligere er sket, eller hvis den dømte adskillige gange tidligere har udstået straf på bopælen med elektronisk fodlænke. Eventuelle forstraffe vil ligeledes skulle tillægges vægt ved vurderingen af, om den dømte må antages at overholde vilkårene, ligesom oplysninger om verserende sager også vil kunne tillægges betydning ved vurderingen af, om der skal meddeles tilladelse til afsoning i fodlænke. Verserende sager kan dog ikke automatisk afskære den dømte fra at afsone i fodlænke. Det bemærkes hertil, at hvis der er meddelt tilladelse til fodlænkeafsoning, og den pågældende efterfølgende får en ny dom, som indebærer, at den samlede straflængde overstiger 6 måneders fængsel, vil tilladelsen således som udgangspunkt blive tilbagekaldt.

Tilladelse bør herudover nægtes meddelt, hvis den dømte f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, må antages at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

Endvidere bør tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes meddelt i tilfælde, hvor den dømte forud for dommen direkte har erklæret sig uvillig til at udføre samfundstjeneste eller underkaste sig en struktureret, kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol, og dette må antages at have haft betydning for sanktionsvalget. Baggrunden herfor er, at det ikke skal være muligt at spekulere i at blive idømt en ubetinget dom frem for en betinget dom med vilkår i forventning om, at den ubetingede dom vil kunne afsones med fodlænke.

Tilladelse til afsoning af fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke vil endvidere kunne nægtes i helt enkeltstående konkrete tilfælde, hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pådømte kriminalitet er af en sådan karakter, at afsoning af dommen i fodlænke vil være uforeneligt med hensynet til retshåndhævelsen, selvom den idømte straf ikke overstiger 6 måneder. Der vil være tale om en yderst snæver mulighed for afvisning, som ikke tænkes anvendt, medmindre der er tale om, at særegne retshåndhævelseshensyn kræver, at straffen ikke afsones i fodlænke.

Til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i de foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, vil kriminalforsorgen skulle foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold, herunder vedkommendes bolig-

forhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand, jf. den foreslåede § 78 b, stk. 4. Opfylder den dømte ikke samtlige de betingelser, der er nævnt i de foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, vil den pågældende skulle modtage afslag på sin ansøgning.

Ud over at afdække, om den dømte opfylder de betingelser, der gælder for meddelelse af tilladelse til strafudståelse på bopælen, har egnethedsundersøgelsen til formål at afdække, om den dømte har et behandlingskrævende alkoholmisbrug eller andet misbrug, f.eks. misbrug af euforiserende stoffer eller lignende. Hvis kriminalforsorgen finder det fornødent, vil denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse kunne bestemme, at den dømte skal aflægge udåndingsprøver og urinprøver. Om der er grundlag for at træffe bestemmelse om aflæggelse af udåndingsprøver og urinprøver i forbindelse med egnethedsundersøgelsens foretagelse må bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Det følger af den foreslåede § 78 b, stk. 5, at den dømtes nægtelse af at deltage i den i § 78 b, stk. 4, nævnte undersøgelse vil medføre, at den pågældende meddeles afslag på sin ansøgning om tilladelse til at udstå den idømte fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke mv. Dette vil ikke kun gælde i tilfælde, hvor den dømte inden undersøgelsens iværksættelse tilkendegiver, at den pågældende ikke ønsker at medvirke ved undersøgelsens foretagelse, eller hvor den dømte udebliver herfra, men ligeledes i tilfælde, hvor den dømte ikke samarbejder ved undersøgelsens foretagelse.

Ud over at opfylde betingelserne nævnt i den foreslåede bestemmelse i § 78 b er det en forudsætning for at kunne afsone på bopælen med elektronisk fodlænke mv., at der er ledig kapacitet til fuldbyrdelsens iværksættelse. En person har således ikke, uanset at den pågældende opfylder betingelserne i § 78 b, et retskrav på at kunne udstå den idømte fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, hvis der ikke er ledig kapacitet i ordningen. Det betyder bl.a., at i tilfælde, hvor straffen er tæt på at bortfalde pga. ventetidsbenådning, vil den pågældende ikke kunne kræve, at fuldbyrdelsen sker på bopælen med elektronisk fodlænke mv. Overstiger antallet af dømte, der opfylder betingelserne for strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv., den ledige kapacitet i ordningen, vil det afgørende kriterium være datoen for ansøgningens indgivelse.

2.2.6. Vilkår under afsoning med fodlænke

Straffuldbyrdelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. er et alternativ til straffuldbyrdelse i fængsel. Afsoningsformen bør derfor efter Justitsmi-

nisteriets opfattelse indrettes på en sådan måde, at den dømtes bevægelsesfrihed mv. i fuldbyrdelsesperioden stort set indskrænkes i samme omfang som ved strafafsoning i fængsel. Bl.a. med henblik herpå foreslås en række vilkår for straffuldbyrdelse på bopælen.

Efter den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 1, er det et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke begår strafbart forhold. Dette vilkår svarer til, hvad der f.eks. gælder for dømte, der prøveløslades, jf. straffuldbyrdelseslovens § 79 b, stk. 1, dømte, der meddeles tilladelse til udsættelse af straffuldbyrdelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 13, stk. 1, og dømte, der meddeles tilladelse til midlertidigt, eller for hele eller resten af straffetiden anbringes på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 3.

Efter forslaget er det endvidere et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden kun forlader sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum, jf. den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 2. Tilsynsmyndigheden vil inden fuldbyrdelsens iværksættelse i samarbejde med den dømte udarbejde et aktivitetsskema for den dømte. Af skemaet vil det bl.a. fremgå, inden for hvilke tidsrum den dømte har pligt til at opholde sig på bopælen, inden for hvilke tidsrum den dømte skal befinde sig på sit arbejde, uddannelsesinstitution eller lignende, samt inden for hvilke tidsrum den dømte skal deltage i programvirksomhed, behandling, kontrolbesøg hos tilsynsmyndigheden mv.

I den dømtes aktivitetsskema vil det endvidere blive fastsat, inden for hvilke tidsrum den dømte kan forlade sin bopæl med henblik på foretagelse af personlige indkøb, tøjvask mv. (2-4 timer ugentlig), ligesom det i aktivitetsskemaet vil blive fastsat, at den dømte på dage, hvor den pågældende ikke har aktiviteter uden for sin bopæl (f.eks. i weekender og på helligdage), har tilladelse til 2 timers dagligt ophold uden for boligen i den første måned af afsoningen, 3 timers dagligt ophold uden for boligen i den 2. måned, 6 timers dagligt ophold uden for boligen i den 3. og 4. måned og 8 timers dagligt ophold uden for boligen i den 5. og 6. måned.

Der vil endvidere være mulighed for at opholde sig uden for bopælen i nærmere afgrænsede tidsrum på dage, hvor den pågældende ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl. Der vil i den forbindelse kunne meddeles tilladelse til, at den dømte i op til to dage hver anden uge kan få adgang til at opholde sig uden for bopælen i en række sammenhængende timer, således

at den pågældende f.eks. kan tilbringe en hel dag i en weekend uden for bopælen eller i øvrigt fejre juleaften eller andre højtider uden for eget hjem.

Dagligt ophold uden for boligen på aktivitetsfrie dage vil – efter tilladelse – i givet fald kunne finde sted i tidsrummet fra kl. 06.00 til kl. 22.00 og højst i 2 dage om ugen. Hvis den dømte har mere end 2 aktivitetsfrie dage om ugen, kan timerne dog fordeles på mere end 2 dage, men således at det samlede antal timer, hvor den dømte har tilladelse til ophold uden for boligen, forbliver uændret. Tilladelsen vil ikke kunne lægges sammen med den tilladelse, der gives til at foretage personlige indkøb, tøjvask mv., jf. ovenfor.

Der vil endvidere efter den foreslåede ordning kunne gives tilladelse til yderligere 4 timers ugentligt ophold uden for bopælen med et resocialiserende formål, som i givet fald ville skulle fremgå af aktivitetsskemaet. Der bør som udgangspunkt være tale om aktiviteter, som den dømte i forvejen deltog i forud for afsoningen. Som eksempler kan nævnes deltagelse i religiøse handlinger (gudstjenester, fredagsbøn mv.), visse aktiviteter med egne børn (som f.eks. at deltage i skole-hjem-samtaler, følge børnene til bibliotek, sportsaktiviteter, børnefødselsdage mv.) samt fortsat deltagelse i sports- eller fritidsaktiviteter eller lignende med et resocialiserende formål. Herudover vil der være mulighed for at give tilladelse til at tilbringe minimum to timer uden for bopælen på samtlige aktivitetsfrie dage.

I fuldbyrdelsesperioden vil tilsynsmyndigheden desuden kunne meddele den dømte tilladelse til, at vedkommende forlader sin bopæl af dels humanitære grunde (f.eks. med henblik på at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, eller deltagelse i en nærtstående persons begravelse) og dels i tilfælde, hvor den dømtes tilstedeværelse er påkrævet, f.eks. med henblik på at møde i retten som vidne. For dømte, som afsoner en fængselsstraf på 30 dage eller derover vil der i øvrigt være mulighed for at for opnå tilladelse til at forlade sin bopæl i fuldbyrdelsesperioden med henblik på at deltage i andre store og væsentlige familiebegivenheder, som f.eks. en nærtstående persons 50-års fødselsdag, bryllup eller konfirmation. En tilsvarende mulighed for tilladelse til udgang til at besøge nærtstående personer ved vigtige familiebegivenheder eksisterer for indsatte i fængsler og arresthuse, der afsoner en fængselsstraf på 30 dage eller derover.

Efter forslaget er det et vilkår, at den dømte kun forlader sin bopæl for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt, jf. den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 3. Som anført ovenfor vil det af den dømtes aktivitets-

skema bl.a. fremgå, hvornår den dømte har tilladelse til at forlade bopælen og med hvilket formål.

Det er efter forslaget yderligere et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, herunder f.eks. dopingmidler, jf. den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 4.

Efter den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 5, er det herudover et vilkår, at den dømte ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse eller lignende i fuldbyrdelsesperioden.

Det er tillige et vilkår, at den dømte efterkommer eventuelle pålæg fra kriminalforsorgsområdet om deltagelse i et program, der skønnes egnet til at forbedre den dømtes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse, jf. den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 6. Hvilken programvirksomhed, den dømte skal pålægges at deltage i, vil blive afgjort af tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering af den dømtes behov for bistand, støtte og vejledning. Der kan være tale om deltagelse i et egentligt kursusprogram, hvor elementer som f.eks. holdninger til kriminalitet, kommunikation, evne til problemløsning og forebyggelse af tilbagefald til kriminalitet mv. indgår. Programvirksomheden vil også kunne bestå i f.eks. deltagelse i en særlig foredragsrække eller lignende. Programvirksomhedens tidsmæssige omfang vil ligeledes afhænge af en konkret vurdering af den dømtes behov. Der vil dog som udgangspunkt være tale om 8 timers programundervisning pr. afsoning. Tilsynsmyndigheden kan også undlade at pålægge et sådant vilkår, hvis det efter tilsynsmyndighedens skøn må antages, at den dømte ikke vil have udbytte af at deltage i et program. Det bemærkes i den forbindelse, at der fortsat vil kunne fastsættes andre vilkår, som findes hensigtsmæssige, f.eks. vilkår om at den dømte undergiver sig misbrugsbehandling i afsoningsperioden.

Efter den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 7, er det ydermere et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol mv., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet med den dømte. Tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden vil blive gennemført af kriminalforsorgen, jf. den foreslåede § 78 d, stk. 1. Tilsynsarbejdet har generelt to funktioner, dels at støtte og vejlede den dømte med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse, dels at udøve kontrol med at den dømte overholder de vilkår, som

gælder for straffuldbyrdelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Kontrollen med den dømtes overholdelse af vilkåret om at opholde sig på bopælen i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt hertil, vil foregå døgnet rundt og bl.a. finde sted elektronisk. Teknikken med den elektroniske overvågning vil komme til at bestå af tre enheder: En batteridrevet sender, som den dømte skal bære i hele fuldbyrdelsesperioden (elektronisk fodlænke), en modtager med indbygget modem, der tilsluttes elforsyningen i den dømtes bolig, samt et centralt elektronisk overvågningssystem placeret i en døgnbemandet overvågningscentral hos kriminalforsorgen. Det er ikke en forudsætning, at den dømte har fastnettelefon.

Senderen monteres om den dømtes ankel i forbindelse med fuldbyrdelsens iværksættelse. Senderen vil kontinuerligt afgive kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der forud for fuldbyrdelsens iværksættelse er blevet installeret på den dømtes bopæl. I modtageren vil den dømtes aktivitetsskema, som tilsynsmyndigheden forud for fuldbyrdelsens iværksættelse har udarbejdet i samarbejde med den dømte, være indkodet. Er den dømte ikke i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt til at opholde sig på sin bopæl, inden for modtagerens rækkevidde, dvs. inden for en afstand af typisk 25-40 meter fra modtageren, vil der straks gå en alarm til centralcomputeren. Tilsvarende vil der gå en alarm til centralcomputeren, hvis den dømte forsøger at fjerne eller manipulere med enten senderen eller modtageren. I centralcomputeren registreres samtlige indgående alarmer fra modtagerne placeret i de dømtes hjem. Overvågningscentralens medarbejdere vil ved modtagelse af en alarm underrette den kriminalforsorgsafdeling, der fører tilsyn med den dømte, således at tilsynsmyndigheden kan tage kontakt til den dømte med henblik på indgriben over for eventuelle vilkårsovertrædelser.

Tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden vil ikke blot bestå i elektronisk overvågning, men ligeledes i bl.a. uanmeldte kontrolbesøg på bopælen og kontrolopkald pr. telefon. Uanmeldte kontrolbesøg på bopælen har flere formål. Dels vil tilsynsmyndigheden være i tæt kontakt med den dømte med henblik på at yde den pågældende støtte og vejledning i fuldbyrdelsesperioden, dels vil tilsynsmyndigheden løbende kontrollere, at det elektroniske overvågningssystem fungerer, som det skal, og dels vil tilsynsmyndigheden kontrollere, at den dømte overholder vilkårene for fuldbyrdelsen. Der vil således under uanmeldte kontrolbesøg kunne foretages udåndingsprøver på den dømte, ligesom den dømte vil kunne pålægges at aflægge urinprøver

til kontrol af, at den dømte ikke indtager alkohol eller bruger euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Hyppigheden af uanmeldte kontrolbesøg afgøres af tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det forudsættes imidlertid, at der foretages 1-3 ugentlige uanmeldte kontrolbesøg på den dømtes bopæl eller flere, hvis forholdene tilsiger det. I uger, hvor det færøske vejrlig eller fremkommeligheden på Færøerne vanskeliggør foretagelsen af kontrolbesøg, kan dette antal dog fraviges.

Kontrolbesøg vil ligeledes kunne finde sted på den dømtes arbejdsplads, uddannelsesinstitution eller lignende. Arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen vil som altovervejende hovedregel, inden fuldbyrdelsen iværksættes, blive gjort bekendt med den dømtes beskæftigelsesforpligtelse i fuldbyrdelsesperioden. Der vil på arbejdspladsen eller uddannelsesinstitutionen blive udpeget en kontaktperson, som kan underrette tilsynsmyndigheden, hvis den dømte helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse eller lignende. Underretning af arbejdsgiveren vil dog efter omstændighederne kunne undlades, hvis den fornødne overvågning og kontrol med, at den dømte overholder sin beskæftigelsesforpligtelse, i øvrigt kan finde sted på fuldt betryggende vis uden underretning af arbejdsgiveren.

Efter den foreslåede § 78 c, stk. 1, nr. 8, er det desuden et vilkår, at den dømte holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen samt møder hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse. Ligesom det er tilfældet med antallet af uanmeldte besøg, udtagelse af udåndingsprøver og urinprøver mv., overlades det til tilsynsmyndigheden at bestemme konkret i hvert enkelt tilfælde, hvor ofte den dømte skal møde op hos tilsynsmyndigheden.

Det følger af den foreslåede § 78 c, stk. 2, at der endvidere vil kunne fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling. Der vil som hovedregel skulle fastsættes vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, hvis det i forbindelse med egnethedsundersøgelsen af den dømte er blevet afdækket, at den dømte har et behandlingskrævende alkoholmisbrug. Kriminalforsorgen vil herudover f.eks. kunne fastsætte vilkår om, at en dømt, der har psykiske problemer, underkaster sig behandling. Fastsættelse af et vilkår om behandling vil afhænge af, at der på det pågældende tidspunkt er relevante tilbud tilgængelige. Er den idømte straf så kort, at det ikke har noget formål at fastsætte de

nævnte vilkår, vil det kunne undlades. Tilladelse til strafudståelse på bopælen bør imidlertid nægtes meddelt, hvis den dømte f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, vurderes at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

Det følger af den foreslåede § 78 d, stk. 1, at kriminalforsorgen under fuldbyrdelsen vil skulle føre tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 c nævnte vilkår for tilladelsen. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, vil kriminalforsorgsområdet skulle vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Det følger endvidere af den foreslåede § 78 d, stk. 2, at justitsministeren fastsætter regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver mv. Der vil i forbindelse med fastsættelsen af reglerne skulle tages højde for de færøske forhold. Der vil bl.a. kunne fastsættes regler om, at et ugentligt minimumskrav af uanmeldte tilsyns- og kontrolbesøg hos dømte, som i Danmark f.eks. er fastsat til minimum 1-3 ugentlige uanmeldte tilsyns- og kontrolbesøg, vil kunne fraviges i særlige tilfælde, hvor det færøske vejrlig eller fremkommeligheden på Færøerne nødvendiggør det. Der vil også kunne fastsættes lempeligere krav til, hvor hurtigt kriminalforsorgen skal kunne reagere i tilfælde af alarmer fra overvågningssystemet. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at de ordinære tilsyns- og kontrolbesøg kan erstattes af telefon- eller videoopkald i de særlige tilfælde, hvor vejrlig, fremkommelighed eller lignende gør det umuligt at foretage kontrol- og tilsynsbesøg hos den dømte. Henset til den begrænsede kapacitet på Færøerne, vil der også kunne fastsættes særlige regler for overførsel til fængsel eller arresthus i Danmark i de tilfælde, hvor tilladelse til afsoning med fodlænke tilbagekaldes, og hvor det ikke er muligt straks at overføre den dømte til fortsat afsoning i arresthus på Færøerne.

2.2.7. Tilbagekaldelse af tilladelse

Det følger af den foreslåede § 78 e, stk. 1, at tilladelse til strafudståelse på bopælen med fodlænke vil kunne tilbagekaldes i en række tilfælde.

En tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol vil for det første blive tilbagekaldt, hvis den dømte — enten inden

fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne — anmoder tilsynsmyndigheden herom, jf. den foreslåede § 78 e, stk. 1, nr. 1.

En tilladelse kan efter den foreslåede § 78 e, stk. 1, nr. 2, endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået et strafbart forhold. Tilbagekaldelse vil ikke alene kunne finde sted i tilfælde, hvor det strafbare forhold er begået i tidsrummet mellem, at tilladelsen blev givet og fuldbyrdelsen iværksættes, men ligeledes i tilfælde, hvor det strafbare forhold er begået forud for tilladelsen, herunder i tilfælde, hvor det strafbare forhold er begået forud for den dom, som tilladelsen til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke vedrører.

Bestemmelsen gælder, selv om den pågældende endnu ikke er dømt for det strafbare forhold. Om tilbagekaldelse bør finde sted, vil afhænge af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Er den begåede lovovertrædelse af bagatelagtig karakter — f.eks. en bøde for kørsel på cykel uden lys eller lignende — bør tilbagekaldelse ikke finde sted. Tilbagekaldelse bør ikke ske i tilfælde, hvor straffen for den konkrete lovovertrædelse ikke overstiger eller vil overstige bøde. Der bør heller ikke ske tilbagekaldelse, hvis der er tale om en overtrædelse, hvor den pågældende idømmes eller må antages at ville blive idømt en fængselsstraf, der — sammenlagt med den fængselsstraf, som den allerede meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen vedrører — ikke overstiger 6 måneder.

En tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til udståelse af den fængselsstraf, som den meddelte tilladelse vedrører, jf. den foreslåede § 78 e, stk. 1, nr. 3.

En tilladelse kan desuden tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere opfylder de i den foreslåede § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser for straffuldbyrdelse på bopælen, jf. den foreslåede § 78 e, stk. 1, nr. 4. Også her vil det afhænge af et konkret skøn, om den skete ændring i den pågældendes forhold medfører, at det ikke længere er muligt at fortsætte straffuldbyrdelsen på bopælen med elektronisk fodlænke mv.

F.eks. kan tilladelsen tilbagekaldes, hvis den pågældendes boligforhold ikke længere af en sådan beskaffenhed, at fuldbyrdelse på bopælen kan finde sted under intensiv overvågning og kontrol, hvis en person, der har samme bopæl

som den dømte, og som er over 18 år, tilbagekalder sit samtykke til straffuldbyrdelse på den fælles bopæl, eller hvis den dømte ikke længere har beskæftigelse i form af arbejde, uddannelse eller lignende.

Tilbagekaldelse vil ikke være nødvendig i tilfælde, hvor den dømte indlægges på hospital eller lignende. Den dømte vil i et sådant tilfælde kunne fortsætte fuldbyrdelsen under indlæggelsen, uanset at det ikke i indlæggelsesperioden er muligt at overvåge den pågældende elektronisk. Dette svarer til, hvad der i øvrigt gælder for udståelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens institutioner, hvor der heller ikke sker afbrydelse i straffuldbyrdelsen, hvis den dømte indlægges på hospital.

Efter forslaget kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke herudover tilbagekaldes, hvis den dømte overtræder de i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, nævnte vilkår, jf. den foreslåede § 78 e, stk. 2, 1. pkt. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd, jf. den foreslåede § 78 e, stk. 2, 2. pkt. Det afhænger af et konkret skøn, om der er sket en vilkårsovertrædelse, der skal medføre tilbagekaldelse, men det forudsættes, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser skal være meget lav. Tilladelsen til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. skal som altovervejende hovedregel tilbagekaldes, hvis den dømte f.eks. ikke opholder sig på sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum, eller hvis den dømte udebliver helt eller delvist fra sit arbejde, uddannelse eller lignende. Det gælder endvidere, hvis den dømte ikke møder op til den programvirksomhed eller det behandlingsprogram, som det er blevet pålagt den pågældende at deltage i, eller hvis den dømte ikke overholder vilkåret om ikke at indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Er den dømtes overtrædelse af vilkårene enkeltstående og helt bagatelagtig, eller foreligger der i øvrigt særlige omstændigheder, kan tilbagekaldelse af den meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen dog undlades.

Der kan desuden efter et konkret skøn anlægges en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor det konstateres, at den dømte har overtrådt afsoningsvilkårene ved at indtage en mindre mængde alkohol. I sådanne tilfælde bør det således være muligt at undlade at tilbagekalde tilladelsen til fodlænkeafsoningen, hvis afsoningsforløbet i øvrigt vurderes som velfungerende, eller hvis tilbagekaldelsen konkret må anses for et uproportionalt indgreb sammenholdt med vilkårsovertrædel-

sen. Det vil være en forudsætning, at hensynet til det resocialiserende eller behandlingsmæssige arbejde med den dømte taler afgørende imod tilbagekaldelse.

Det indebærer, at tilbagekaldelse i sådanne tilfælde vil kunne undlades, også selv om vilkårsovertrædelsen ikke er helt enkeltstående og bagatelagtig. I stedet vil der som alternativ reaktion være mulighed for at indskærpe vilkårene for fodlænkeafsoning og reglerne om tilbagekaldelse, ligesom der vil være mulighed for at fastsætte yderligere vilkår for afsoningen i medfør af den foreslåede§ 78 c, stk. 2.

Kompetencen til at tilbagekalde en tilladelse vil blive henlagt til kriminalforsorgsområdet. Det forudsættes, at kriminalforsorgsområdet kort tid efter modtagelsen af en indberetning om f.eks. en vilkårsovertrædelse vil træffe afgørelse om, hvorvidt den meddelte tilladelse skal tilbagekaldes. Inden der træffes afgørelse om tilbagekaldelse af tilladelse, vil den dømte efter de almindelige forvaltningsretlige regler skulle have lejlighed til at udtale sig.

Det følger af den foreslåede § 78 e, stk. 3, at den dømte snarest muligt vil skulle underrettes om tilladelsens tilbagekaldelse. Det forudsættes, at den dømte underrettes om tilbagekaldelsen samme dag, som afgørelsen er truffet.

Tilbagekaldes en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv., skal den dømte afsone resten af fængselsstraffen på normal vis, dvs. i arresthus. I overensstemmelse hermed foreslås det i § 78 f, stk. 1, at den dømte skal overføres til arresthus til afsoning af reststraffen, hvis en tilladelse til udståelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse tilbagekaldes. Det forudsættes, at der hurtigt gribes ind over for dømte, hvis tilladelse til strafudståelse på bopælen tilbagekaldes som følge af, at den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for denne afsoningsform, eller at den dømte har overtrådt de vilkår, som gælder for denne afsoningsform.

Tilbagekaldelse af tilladelse inden fuldbyrdelsen er iværksat
I tilfælde, hvor en afgørelse om tilbagekaldelse træffes inden straffuldbyrdelsens iværksættelse, bør den dømte indsættes til afsoning i arresthus snarest muligt efter den almindelige regel i straffuldbyrdelseslovens § 8, stk. 1.

Tilbagekaldelse af tilladelse efter fuldbyrdelsen er iværksat

I tilfælde, hvor straffuldbyrdelsen på bopælen med elektronisk fodlænke mv. allerede er iværksat, bør overførsel til arresthus finde sted i umiddelbar forbindelse med, at den dømte underrettes om afgørelsen. Der vil dog i forbindelse med overførsel til arresthus skulle tages højde for de færøske forhold.

Midlertidig overførsel ved forventet tilbagekaldelse af tilladelse
I nogle tilfælde vil det allerede på indberetningstidspunktet stå klart for tilsynsmyndigheden, at den meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol skal tilbagekaldes. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis tilsynsmyndigheden under et kontrolbesøg kan konstatere, at den dømte er påvirket af alkohol, euforiserende stoffer eller lignende, eller f.eks. nægter at få foretaget en udåndingsprøve eller aflægge en urinprøve til kontrol af, at den pågældende ikke er påvirket af alkohol, euforiserende stoffer eller lignende. Det samme gælder, hvis den dømte ikke længere har et sted at bo, eller hvis den dømte uden begrundelse kommer hjem længe efter det tidspunkt, hvor den pågældende i henhold til sit aktivitetsskema skulle have indfundet sig på bopælen.

Med henblik på at hindre, at den dømte i sådanne tilfælde kan fortsætte strafudståelsen på bopælen, indtil afgørelse om tilbagekaldelse er truffet og overførsel til arresthus kan finde sted, foreslås det i § 78 f, stk. 2, at tilsynsmyndigheden skal kunne bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles. Der vil dog skulle tages højde for de færøske forhold, herunder til kapaciteten i arresten på Færøerne, hvorfor en sådan midlertidig overførsel ikke nødvendigvis vil kunne foranstaltes inden for samme tidsrum som i Danmark. Er der derimod tale om en vilkårsovertrædelse, hvor det ikke er åbenbart, at den meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen skal tilbagekaldes, bør tilsynsmyndigheden ikke træffe afgørelse om midlertidig overførsel til fængsel eller arresthus efter § 78 f, stk. 2.

I tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden har besluttet midlertidigt at overføre den dømte til fængsel eller arresthus, og kriminalforsorgsområdet efterfølgende træffer afgørelse om, at den dømtes tilladelse til strafudståelse på bopælen skal tilbagekaldes, fortsætter den dømte strafafsoningen i fængsel eller arresthus, indtil hele straffen er udstået. Træffer kriminalforsorgsområdet omvendt afgørelse om, at den dømtes tilladelse til strafudståelse på bopælen ikke skal tilbagekaldes, kan den dømte straks genoptage strafudståelsen på bopælen med elektronisk fodlænke.
2.2.8. Erstatning

Efter straffuldbyrdelseslovens § 106 har en indsat ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1049, hvis den indsatte uforskyldt har udstået fængselsstraf i for lang tid, uforskyldt har været anbragt i forhørscelle, straffecelle eller sikringscelle, eller uforskyldt har været udelukket fra fællesskab. Der er tale om en obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

En dømt, der udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, vil uforskyldt kunne komme til at udstå frihedsstraf i for lang tid, f.eks. i tilfælde hvor kriminalforsorgen har foretaget en fejlagtig straffetidsberegning. Det foreslås, at også dømte, der har udstået straf på bopælen med elektronisk fodlænke, skal være berettiget til erstatning på objektivt grundlag i tilfælde af, at den pågældende uforskyldt har udstået straf i for lang tid, jf. herved den foreslåede § 106, stk. 3, (forslagets § 1, nr. 10).

Det bemærkes, at der efter straffuldbyrdelseslovens § 107 er mulighed for at tillægge erstatning på objektivt grundlag i anledning af andre uforskyldte indgreb under fuldbyrdelsen af straf mv. end de i § 106 nævnte. Denne bestemmelse vil ligeledes finde anvendelse på dømte, der udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

3. Etablering af udslusningsordning på Færøerne

3.1. Gældende ret

Det fremgår af § 3 i straffuldbyrdelsesloven at fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

En gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelsen betragtes i den forbindelse som et almindeligt led i resocialiseringen, idet den dømte derved kan vænnes til en tilværelse i frihed uden for kriminalitet. Denne gradvise forøgelse af frihedsgraderne omtales i det følgende som udslusning.

Reglerne om indsattes ret til udgang findes i §§ 46 – 50 a i straffuldbyrdelsesloven. Af § 46 fremgår det, hvilke betingelser som skal være opfyldt, for at der kan meddeles tilladelse til udgang. Det fremgår bl.a., at tilladelse til udgang kan gives, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, ligesom der skal lægges vægt på en række nærmere angivne kriterier, som er oplistet i § 46, stk. 2. Af § 48 fremgår, hvilke vilkår der fastsættes for udgangen. Det fremgår bl.a., at der skal fastsættes vilkår om, at den

dømte ikke begår nyt strafbart forhold, ligesom der kan fastsættes vilkår, som findes formålstjenlige for at undgå misbrug, herunder vilkår om at overnatte i arresthus, fængsel eller en af kriminalforsorgens pensioner. Der er ikke i straffuldbyrdelsesloven givet mulighed for, at der som vilkår for udgang, herunder i forbindelse frigang, kan stilles krav om, at pågældende undergives intensiv overvågning og kontrol på bopælen som led i en udstationering.

Efter § 50 a kan justitsministen iværksætte forsøgsordninger med udgang i form af frigang eller udstationering til en institution mv. på Færøerne uden for kriminalforsorgen. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2022-23, tillæg A, L 29 som fremsat, side 79 ff., at formålet med bestemmelsen bl.a. er at imødekomme de udfordringer, der er forbundet med den geografiske placering af Færøerne Arrest, hvor udgang i form af frigang til uddannelse eller beskæftigelse vanskeligt kan gennemføres. Endvidere er formålet at tage højde for, at de indsatte udstår straf i et arresthus og dermed ikke har adgang til fjernundervisning fra arresthuset, hvor de ikke har internetadgang, og at der ikke findes et udslusningsfængsel på Færøerne.

3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2.1. Udstationering til egen bopæl eller udslusningsplads

Med lovforslag L 893 af 21. juni 2022 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel mv.), blev der indført en ny udslusningsmodel i Danmark, hvormed udstationering skulle udgøre et normalt led i afsoningen af en fængselsstraf.

Det fremgår af forarbejderne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2021-2022, tillæg A, L 180 som fremsat, side 98, at baggrunden for ordningen er, at udstationering til egen bopæl med fodlænke eller til kriminalforsorgens udslusningsfængsler skal bidrage til at lette overgangen til et liv uden for murene. Kriminalforsorgen vurderer, at langt de fleste indsatte har gavn af udslusning, samt at udstationering bidrager til at forebygge ny kriminalitet, idet det f.eks. er muligt under faste rammer og løbende kontrol fra kriminalforsorgen at fastholde afsoneren i bl.a. arbejde og uddannelse og understøtte kontakt til familie. Under udstationering vil kriminalforsorgen kunne reagere, hvis afsoneren ikke møder i beskæftigelse eller forsømmer sin mis-

brugsbehandling, hvilket kan være afgørende for at undgå tilbagefald til ny kriminalitet.

Kriminalforsorgen vurderer desuden, at udstationering til udslusningspladser eller til egen bopæl med fodlænke vil forbedre mulighederne for at fastholde og støtte dømte i at etablere positive sociale kontakter til f.eks. sportsforeninger og andre prosociale aktiviteter, der bidrager til at undgå ny kriminalitet. Herudover kan øget mulighed for udstationering afhjælpe på kapacitetsmangler i forhold til fængselspladser mv. Kriminalforsorgen vurderer derfor, at man med fordel kan forskyde belægget fra fængsler til andre afsoningsformer, både for at sikre en bedre løsladelsesproces for de indsatte og for at mindske belægget i fængsler og arrester.

Med lovforslaget lægges der op til, at ordningen på Færøerne hjemmelsmæssigt indrettes på samme måde som i Danmark.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny § 50 a, hvor det af stk. 1 fremgår, at kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen og når hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Af den foreslåede § 50 a, stk. 2, fremgår det, at udstationering tidligst kan ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 79 a, stk. 1, § 79 a, stk. 2, eller § 79 d, stk. 1. Indsatte, som forventes løsladt på endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres efter den foreslåede bestemmelse. Det forudsættes, at kriminalforsorgen yder støtte til boligsøgning mv. på et tidligt tidspunkt under afsoningen for at øge chancerne for, at der kan være en bolig til rådighed, når der resterer 8 måneder af afsoningen.

Af den foreslåede § 50 b, stk. 3, fremgår, at udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold. Der foretages ikke med ordningen ændringer i de indsattes ret til at være i beskæftigelse efter § 38 i straffuldbyrdelsesloven under en udstationering til en institution med udslusningsplads. Udgangspunktet for beskæftigelse under udstationering til en institution med udslusningsplads vil således være, at den dømte har ret til at

være beskæftiget enten udenfor institutionen eller i institutionen, for eksempel som led i arbejdstræning eller træning i sociale færdigheder. En sådan beskæftigelse under udstationering til en institution med udslusningsplads kan efter bestemmelsen både omfatte arbejde, uddannelse, misbrugsbehandling, programvirksomhed og anden godkendt aktivitet.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol vil desuden forudsætte, at den indsattes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

I den foreslåede § 50 b lægges der op til at give justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen, herunder om behandling af sager om udstationering og om vilkår, kontrol og tilsyn samt tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering. Der vil i forbindelse med udstedelsen af disse regler skulle tages højde for de færøske forhold. Det bemærkes i den forbindelse, at det estimeres, at den foreslåede udstationeringsordning forudsætter etablering af ca. 2-3 udslusningspladser i eller uden for kriminalforsorgen på Færøerne, jf. nedenfor under pkt. 4.

De foreslåede bestemmelser forudsættes anvendt i lyset af de kapacitetsmæssige forhold i kriminalforsorgen. Udstationering til en institution, hvor der er etableret udslusningspladser forudsætter således, at der er den fornødne kapacitet. Det vil således kunne forekomme, at dømte – af kapacitetsmæssige årsager – ikke vil kunne udstationeres til en institution, hvor der er etableret udslusningspladser, og dermed forsat, såfremt den pågældende ikke kan udstationeres med fodlænke, vil skulle afsone i Færøerne Arrest eller fængsel eller arrest i Danmark på trods af, at de opfylder de retlige betingelser for udstationering efter de foreslåede ordninger.

3.2.2. Udstationering på bopælen ved udgang

Det er foruden ovennævnte ordning Justitsministeriets vurdering, at der bør etableres tilsvarende ordning som i Danmark, hvor tilladelse til udgang kan betinges af, at den indsatte undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen med elektronisk fodlænke.

Det følger således af den foreslåede § 48, stk. 2, nr. 3, at tilladelse til udgang kan betinges af, at den indsatte under udgangen undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen. Af den foreslåede § 48, stk. 3, fremgår, at

der ved vilkår om at undergive sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen kan træffes bestemmelse om, at reglerne i de foreslåede §§ 78 b-78 f eller regler udstedt i medfør heraf helt eller delvist skal finde anvendelse. Der skabes hermed mulighed for, at indsatte kan få udgang med vilkår om, at den pågældende undergiver sig intensiv overvågning og kontrol ved at bære en fodlænke.

Baggrunden for at lade personer udstationere til bopælen med fodlænke i den sidste del af afsoningen er, at det vil kunne være et formålstjenligt led i udslusningsforløbet, hvis den pågældende har ophold på sin bopæl med fodlænke. Det vil bl.a. kunne være tilfældet for langtidsdømte, som har behov for særlig støtte under udslusningen. Dette hænger sammen med, at afsoning med fodlænke sker under intensiv overvågning og kontrol. For denne kategori af dømte, som i en længere periode ikke har deltaget i det almindelige samfundsliv, vil det således kunne være gavnligt, at prøveløsladelse ikke sker direkte fra en institution til eget hjem under almindeligt tilsyn, men at den dømte i en mellemliggende periode forud herfor har et ophold i eget hjem, hvor den pågældende er undergivet intensiv overvågning og kontrol. Også for andre end langtidsdømte vil det imidlertid kunne være formålstjenligt at lette overgangen til en tilværelse i frihed ved at tillade den dømte at opholde sig i eget hjem med fodlænke i en periode frem til løsladelsen. Muligheden efter denne bestemmelse vil kun helt undtagelsesvis kunne komme på tale for dømte, der afsoner domme på mindre end 1 års fængsel.

Endvidere vil muligheden for ophold i eget hjem med fodlænke kunne være relevant for indsatte, som opfylder betingelserne for frigang, men som af geografiske årsager ikke vil kunne gennemføre frigang, fordi det ikke er muligt at tilbringe fritiden, herunder natten, i en institution tæt ved arbejds- eller kursusstedet mv. Endelig vil det kunne være tilfældet, hvis vægtige hensyn til den indsattes familie eller resocialisering taler for det. I den slags tilfælde vil det være nærliggende at åbne mulighed for, at den indsatte kan få tilladelse til at tage ophold på sin bopæl med fodlænke i den sidste del af afsoningen. På den baggrund skabes der mulighed for at tillade udgang på betingelse af, at den indsatte undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen (afsoning med fodlænke).

Det forudsættes med ordningen, at udgang skal ske i form af udstationering, og at udstationering til fodlænkeafsoning på egen bopæl kan finde sted i et tidsrum af maksimalt 6 måneder op til løsladelsestidspunktet. Udstationering til egen bopæl med fodlænke forudsættes således i givet fald at være det sidste led i udslusningsfasen med forbehold for tilfælde, hvor den ind-

satte efterfølgende får tilbagekaldt tilladelsen til udstationering på egen bopæl med fodlænke.

I en række tilfælde vil det være mest hensigtsmæssigt, at den indsatte har gennemført et udstationeringsforløb ved eksempelvis en udslusningsplads etableret i eller uden for kriminalforsorgen, inden der kan ske udstationering til egen bopæl med fodlænke. Ordningen er imidlertid ikke til hinder for, at udstationeringen til eget hjem med fodlænke sker direkte fra et fængsel eller arresthus.

Det er endvidere forudsat med den foreslåede ordning i nærværende lovforslag, at tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke kun kan ske i sådanne særlige tilfælde som nævnt ovenfor, hvor den indsattes familieforhold, afsoningsforløb eller hensynet til den pågældendes resocialisering taler for det. Tilladelser til udstationering til egen bopæl med fodlænke vil kunne tilbagekaldes efter de almindelige regler om tilbagekaldelse af udgangstilladelser, dvs. hvis den indsatte ikke overholder de vilkår, der er fastsat for udgangstilladelsen, eller hvis nye oplysninger om den indsattes forhold giver bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil misbruge den meddelte udgangstilladelse. Under samme betingelser vil vilkårene for udgangstilladelsen kunne ændres.

Den foreslåede § 48, stk. 3, giver mulighed for at bestemme, at betingelser og vilkår for fodlænkeafsoning samt reglerne om gennemførelse af tilsyn og kontrol mv. og om tilbagekaldelse af tilladelsen helt eller delvis skal kunne finde tilsvarende anvendelse for indsatte, der som led i udslusningen bliver udstationeret til egen bopæl med fodlænke. Det bemærkes i den forbindelse, at ikke alle de gældende regler om fodlænkeafsoning nødvendigvis vil have relevans for personer, der allerede har gennemført et afsoningsforløb, og som befinder sig i den sidste del af udslusningsfasen op til løsladelsen. Der er i straffuldbyrdelseslovens § 50 og i den foreslåede § 78 d, stk. 3, givet bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte administrative regler om henholdsvis tilladelse til udgang og om gennemførelsen af tilsynet med fodlænkeafsonere, herunder kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg mv. Det forudsættes med udslusningsordningen, at der administrativt fastsættes nærmere bestemmelser om graduering af overvågningen og kontrollen med dømte ved udstationering til eget hjem med fodlænke, således at ordningen vil kunne tilpasses både tilfælde, hvor der er behov for intensiv overvågning og kontrol, og tilfælde, hvor en mindre intensiv overvågning og kontrol er tilstrækkelig, f.eks. overvågning af om den pågældende er hjemme om natten (natfodlænke). Der vil i øvrigt kunne fastsættes

nærmere regler om ordningens indretning, således at ordningen vil kunne tilpasses de færøske forhold. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne ovenfor under pkt. 2.2.

Det forudsættes, at der ved beslutningen om at meddele tilladelse til udstationering til eget hjem med fodlænke samtidig træffes bestemmelse om intensiteten af overvågningen og kontrollen i det enkelte tilfælde.

Det foreslås derudover, at pensioner overalt i straffuldbyrdelsesloven ændres til udslusningspladser. Baggrunden for den foreslåede navneændring er at tydeliggøre, at den dømtes ophold på en institution med udslusningspladser er en normal del af afsoningen. Navneændringen skal desuden tydeliggøre, at udslusning kan finde sted i pladser etableret både i og uden for kriminalforsorgen. Der er i den forbindelse ikke tiltænkt nogle indholdsmæssige ændringer.

4. Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen ved etableringen af fodlænke- og udslusningsordningen på i alt 6,1 mio. kr. i 2024, 6,7 mio. kr. i 2025 og frem (2023-pl). Det bemærkes, at der heri indgår udgifter forbundet med etablering af 2-3 udslusningspladser på en institution i eller uden for kriminalforsorgen svarende til i alt 1,5 mio. kr. årligt fra 2025 og frem samt 0,8 mio. kr. i halvårseffekt i 2024.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser.

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klima- og miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	6,1 mio. kr. i 2024, 6,7 mio. kr. i 2025 og frem (2023-pl)
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at indebærer implementeringskonsekvenser.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1
Det foreslås, at pensioner overalt i straffuldbyrdelsesloven ændres til udslusningspladser. Baggrunden for den foreslåede navneændring er at tydeliggøre, at den dømtes ophold på en institution med udslusningspladser er en normal del af afsoningen. Med forslaget vil straffuldbyrdelseslovens terminologi på dette område adskille sig fra den danske straffuldbyrdelseslov, hvor begrebet udslusningsfængsel anvendes. Denne forskel skal alene tydeliggøre, at udslusning kan finde sted i pladser etableret både i og uden for kriminalforsorgen. Der er i den forbindelse ikke tiltænkt øvrige indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2 (§ 8, stk. 4)
Det følger af bestemmelsen, at straffuldbyrdelse for dømte, der efter reglerne i kapitel 13 a er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.

Som anført under pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, iværksættes den dømtes strafudståelse på bopælen i praksis ved, at kriminalforsorgen efter montering af senderen (den elektroniske fodlænke) på den dømtes ankel og efterprøvning af det elektroniske overvågningssystem meddeler den dømte, at straffuldbyrdelsen er iværksat. Fra dette tidspunkt skal den pågældende overholde de vilkår, der gælder for straffuldbyrdelsen på bopælen, jf. bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 78 c.

Kriminalforsorgen skal umiddelbart herefter foretage en beregning af straffetiden efter straffuldbyrdelseslovens § 14.

Til nr. 3
Ændringen af overskriften til straffuldbyrdelseslovens kapitel 7 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 8 (§§ 78 a-78 f), hvorefter fængselsstraf skal kunne fuldbyrdes ikke alene i en af kriminalforsorgens afsoningsinstitutioner, men ligeledes på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Til nr. 4 (§ 20, stk. 4)

Straffuldbyrdelseslovens § 20 indeholder en angivelse af de institutioner mv., hvori fængselsstraf kan fuldbyrdes. Det følger af § 20, at fængselsstraf normalt fuldbyrdes i fængsel eller arresthus. Fuldbyrdelse af fængselsstraf kan efter lovens § 78 dog i visse særlige tilfælde ligeledes finde sted i kriminalforsorgens udslusningsfængsler og i institutioner mv. udenfor kriminalforsorgen, ligesom fængselsstraf efter § 50 c som led i forsøgsordninger kan fuldbyrdes i institutioner mv. på Færøerne uden for kriminalforsorgen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 indebærer, at fængselsstraf i særlige tilfælde herudover kan fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter de foreslåede regler i §§ 78 a- 78 f.

Vedrørende de nærmere betingelser for adgangen til at udstå straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol henvises til bemærkningerne til §§ 78 a- 78 f.

Til nr. 5 (§ 21, stk. 1)
Det fremgår af § 21, stk. 1, at fængselsstraf til og med 1 år og 6 måneder fuldbyrdes i arresthus på Færøerne.

Med indførelsen af muligheden for at fuldbyrdelsen af fængselsstraf på indtil 6 måneders ubetinget fængsel kan ske på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, er der behov for at tage forbehold for udgangspunktet i § 21, stk. 1. Ændringen har ikke i øvrigt noget selvstændigt indhold.

Vedrørende de nærmere betingelser for adgangen til at udstå straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol henvises til bemærkningerne til nr. 9.

Til nr. 6 og 7 (§ 48, stk. 2, nr. 3 og § 48, stk. 3)
Formålet med forslaget er at skabe mulighed for at tillade udgang på betingelse af, at den indsatte undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen (udstationering til egen bopæl med fodlænke). Med forslaget bliver der i den forbindelse mulighed for at bestemme, at de foreslåede betingelser og vilkår for fodlænkeafsoning samt reglerne om gennemførelse af tilsyn og kontrol mv. og om tilbagekaldelse af tilladelsen helt eller delvist skal kunne finde tilsvarende anvendelse for indsatte, der som led i udslusningen måtte blive udstationeret til egen bopæl med fodlænke.

For nogle indsatte vil det kunne være et formålstjenligt led i udslusningsforløbet, hvis den pågældende i tiden op til løsladelsen har ophold på sin bopæl

med fodlænke. Det vil bl.a. kunne være tilfældet for langtidsdømte, som har behov for særlig støtte under udslusningen. Dette hænger sammen med, at afsoning i fodlænke sker under intensiv overvågning og kontrol. Også for andre end langtidsdømte vil det imidlertid kunne være formålstjenligt at lette overgangen til en tilværelse i frihed ved at tillade den dømte at opholde sig i eget hjem med fodlænke i en periode op til løsladelsen. Muligheden bør dog kun helt undtagelsesvis kunne komme på tale for dømte, der afsoner domme på mindre end 1 års fængsel.

Endvidere vil muligheden for ophold i eget hjem med fodlænke kunne være relevant for indsatte, som opfylder betingelserne for frigang, men som af geografiske årsager ikke vil kunne gennemføre frigang, fordi det ikke er muligt at tilbringe fritiden, herunder natten, i en institution tæt ved arbejds- eller kursusstedet mv. Endelig vil det kunne være tilfældet, hvis vægtige hensyn til den indsattes familie eller resocialisering taler for det.

Det forudsættes med forslaget, at udgangen i givet fald skal ske i form af udstationering, og at udstationering til fodlænkeafsoning på egen bopæl efter bestemmelsen kan finde sted i et tidsrum af maksimalt 6 måneder op til løsladelsestidspunktet.

I en række tilfælde vil det være mest hensigtsmæssigt, at den indsatte har gennemført et udstationeringsforløb på eksempelvis en af kriminalforsorgens udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen, inden der kan ske udstationering til egen bopæl med fodlænke. Forslaget er imidlertid ikke til hinder for, at udstationeringen til eget bopæl med fodlænke sker direkte fra et fængsel eller arresthus.

Det forudsættes med forslaget, at tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke efter bestemmelsen kun vil kunne ske i sådanne særlige tilfælde som nævnt ovenfor, hvor den indsattes familieforhold, afsoningsforløb eller hensynet til den pågældendes resocialisering taler for det.

Tilladelser til udstationering til egen bopæl med fodlænke vil kunne tilbagekaldes efter de almindelige regler om tilbagekaldelse af udgangstilladelser, dvs. hvis den indsatte ikke overholder de vilkår, der er fastsat for udgangstilladelsen, eller hvis nye oplysninger om den indsattes forhold giver bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil misbruge den meddelte udgangstilladelse. Under samme betingelser vil vilkårene for udgangstilladelsen som hidtil kunne ændres.

Det foreslås endvidere, at der i § 48 i straffuldbyrdelsesloven indsættes en ny bestemmelse, som giver mulighed for at bestemme, at de foreslåede betingelser og vilkår for fodlænkeafsoning samt reglerne om gennemførelse af tilsyn og kontrol mv. og om tilbagekaldelse af tilladelsen helt eller delvis skal kunne finde tilsvarende anvendelse for indsatte, der som led i udslusningen måtte blive udstationeret til egen bopæl med fodlænke. Det forudsættes i den forbindelse, at der administrativt vil kunne fastsættes nærmere bestemmelser om graduering af overvågningen og kontrollen med dømte ved udstationering til eget hjem i fodlænke, således at ordningen vil kunne tilpasses både tilfælde, hvor der er behov for intensiv overvågning og kontrol, og tilfælde, hvor en mindre intensiv overvågning og kontrol er tilstrækkelig, f.eks. overvågning af, om den pågældende er hjemme om natten (natfodlænke). Der vil i øvrigt kunne fastsættes nærmere regler om ordningens indretning, således at ordningen vil kunne tilpasses de færøske forhold. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at bestemmelserne i § 50 i straffuldbyrdelsesloven og i den foreslåede § 78 d, stk. 3, bemyndiger justitsministeren til at fastsætte administrative regler om henholdsvis tilladelse til udgang og om gennemførelsen af tilsynet med fodlænkeafsonere, herunder kontakthyppighed, elektronisk overvågning og kontrolbesøg mv.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 8 (§ 50 a og 50 b)

Det følger af den foreslåede § 50 a, *stk. 1*, at kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til en udslusningsplads etableret i eller uden for kriminalforsorgen, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningspladser etableret i eller uden for kriminalforsorgen er en udgangsform. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra fængsel eller arresthus i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden. Der vil udelukkende kunne træffes afgørelse om udstationering for personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf. Det er ikke et krav, at den ubetingede

fængselsstraf er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf er mere end 6 måneder.

Der indføres med den foreslåede bestemmelse en pligt for kriminalforsorgen til af egen drift at behandle spørgsmålet om udstationering i alle relevante sager, dvs. sager, hvor de tidsmæssige betingelser er opfyldt, jf. ovenfor. Udgangspunktet efter den foreslåede bestemmelse er, at udstationering skal ske til egen bopæl med fodlænke, medmindre det vurderes mere formålstjenligt, at udstationering sker til udslusningspladser i eller uden for kriminalforsorgen. Det kan eksempelvis være sager, hvor den indsatte ikke har egnet bopæl, eller hvor personer i indsattes husstand ikke vil give samtykke til, at der sker udstationering til egen bopæl med fodlænke. Der kan også være tale om sager, hvor den indsatte har behov for pædagogisk støtte, som personalet i en institution hvor der er etableret udslusningspladser kan give den pågældende under udstationering.

Tilsvarende vil gøre sig gældende, hvis afsoneren undtagelsesvis skal udstationeres direkte fra et lukket fængsel, eller hvor den indsatte har afsonet i lang tid, og hvor det vurderes, at den indsatte har brug for en mere gradvis overgang fra fængsel til egen bopæl med fodlænke, og det derfor findes mest formålstjenligt, hvis den pågældende indledningsvis udstationeres til en institution, hvor der er etableret udslusningspladser.

Selvom det på det tidspunkt, hvor der resterer otte måneder til forventet prøveløsladelse, vurderes mere formålstjenligt, at den indsatte udstationeres til en institution, hvor der er etableret udslusningspladser, kan forholdene ændre sig i løbet af udstationeringen, således at det på et senere tidspunkt vurderes, at den pågældende bør udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Det er for det første en betingelse for udstationering, at en tredjedel af straffen er udstået. Det har i den forbindelse ikke betydning, hvor straffen er udstået. Den tid, som den indsatte har været placeret i arresthus, herunder som varetægtsarrestant, samt den tid, som den pågældende har været anbragt i anden institution efter § 78 i straffuldbyrdelsesloven indgår i beregningen.

Det er for det andet en betingelse for udstationering, at der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen. Der bør således f.eks. ikke træffes afgørelse om udstationering, hvis den dømte, f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, vurderes at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for udstationering. Et yderligere

eksempel på en sag, hvor der vil kunne foreligge misbrugsrisiko, kan være, hvis en indsat er dømt for vold mod sin nabo og ikke har været på fri fod mellem dom og afsoning. I en sådan sag vil det helt klare udgangspunkt være, at den indsatte ikke vil kunne udstationeres til samme bopæl med fodlænke. Tilsvarende vil en indsat, som har fået udgangskarantæne eksempelvis pga. ny kriminalitet begået under udgang, eller som i øvrigt har begået kriminalitet under afsoningen, som det helt klare udgangspunkt heller ikke kunne udstationeres på grund af risikoen for misbrug af udstationeringen.

Det er for det tredje en betingelse for udstationering, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt – dvs. ud over misbrugsrisikoen – taler imod udstationering. I vurderingen af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen vil bl.a. skulle indgå kriminalitetens art og straffens længde og eventuelle tidligere straffe, disciplinærsager under afsoning, udelukkelser fra fællesskab, overførsler fra åbent til lukket fængsel, sager om stofmisbrug samt udgangsmisbrug med deraf følgende udgangskarantæne.

Efter den foreslåede ordning vil det ikke være et krav, at den indsatte lever op til de almindelige betingelser for udgang efter straffuldbyrdelseslovens § 46.

Det følger af den foreslåede § 50 a, *stk. 2*, at udstationering efter stk. 1 tidligst kan ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Der ligger heri for det første en tidsmæssig betingelse om, at der tidligst vil kunne ske udstationering 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, således § 79 a, stk. 1, § 79 a, stk. 2, eller § 79 d, stk. 1, i straffuldbyrdelsesloven.

Der ligger for det andet en betingelse om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse. Denne betingelse vil skulle være opfyldt i hele udstationeringsperioden. Indsatte, som først forventes løsladt ved endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres efter den foreslåede bestemmelse.

Indsatte, som er udstationeret til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller en institution, hvor der er etableret udslusningspladser, vil dog fortsat opfylde betingelserne for udstationering, hvis de i udstationeringsperioden uden egen skyld ophører med at opfylde betingelserne for prøveløsladelse, selvom udstationeringsperioden derfor vil blive udstrakt til mere end 8 måneder. Hvis den indsatte derimod selv er skyld i, at betingelserne for prøveløsladelse ikke længere er opfyldt, vil udgangspunktet være, at der skal

ske tilbagekaldelse af tilladelsen til udstationering, og at den indsatte dermed skal tilbageføres til Færøerne Arrest med henblik på afsoning af reststraffen.

Såfremt forholdene ændrer sig efter afslag på prøveløsladelse, således at den indsatte senere opfylder betingelserne for prøveløsladelse, vil betingelsen om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse være opfyldt.

Det følger af den foreslåede § 50 a, *stk. 3*, at udstationering til egen bolig under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold. Beskæftigelseskravet er begrundet i resocialiseringshensyn. Om den dømte er beskæftiget som lønmodtager, selvstændig erhvervsdrivende, studerende eller lignende er uden betydning. Den dømtes arbejde, uddannelse eller lignende bør som udgangspunkt have et tidsmæssigt omfang af minimum 20 timer og maksimalt 37 timer ugentlig.

En person, der ikke har en form for beskæftigelse, vil som udgangspunkt ikke kunne udstationeres til egen bolig under intensiv overvågning og kontrol. Beskæftigelseskravet vil dog kunne anses for opfyldt ved deltagelse i dagcenteraktiviteter, programvirksomhed i kriminalforsorgens regi eller lignende. Det samme kan gøre sig gældende, hvis det f.eks. er nødvendigt at den indsatte passer egne børn, alvorligt syge familiemedlemmer eller er beskæftiget med en anden aktivitet, som fastlægges i forbindelse med udstationeringen. I sådanne tilfælde kan beskæftigelseskravet anses for opfyldt, uanset at den pågældendes beskæftigelsesaktivitet udgør mindre end 20 timer ugentlig. Under alle omstændigheder vil det være en betingelse for udstationering til egen bolig med fodlænke, at den indsatte har et forsørgelsesgrundlag.

Det følger af den foreslåede § 50 a, *stk. 4*, at udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 desuden forudsætter, at den indsattes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol er en alternativ måde at udstå en idømt fængselsstraf på, og derfor bør denne afsoningsform indebære stort set samme begrænsning i den dømtes bevægelsesfrihed som strafafsoning i et fængsel. Dette forudsætter ikke blot, at den

dømte har en bolig, hvor den pågældende kan pålægges at opholde sig under udståelsen, men ligeledes, at boligen er af en sådan beskaffenhed, at det er praktisk muligt at kontrollere, om den pågældende i udstationeringsperioden opholder sig på bopælen i de tidsrum, som tilsynsmyndigheden foreskriver.

Bor den dømte f.eks. på hotel, herberg, i campingvogn eller lignende boligforhold af midlertidig karakter, vil denne betingelse som udgangspunkt ikke være opfyldt. Der må imidlertid i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af den dømtes boligforhold med henblik på at afklare, om udstationering kan finde sted til egen bopæl med den fornødne intensive overvågning og kontrol. Den modtager, der som led i den elektroniske overvågning og kontrol med den dømte skal placeres i dennes hjem, skal tilsluttes strømforsyningen, hvorfor det er et krav, at der i den dømtes bolig er indlagt strøm. Er dette ikke tilfældet, kan der ikke ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol.

Det er endvidere en betingelse for udstationering til egen bopæl, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at udstationering kan finde sted på den fælles bopæl. Samtykke fra f.eks. den dømtes ægtefælle, samlever, hjemmeboende børn over 18 år m.fl., der er direkte berørt af den dømtes udstationering til bopælen, vil således skulle indhentes. Dette skyldes, at der i boligen skal installeres elektronisk overvågningsudstyr, ligesom den overvågning og kontrol, der vil finde sted i udstationeringsperioden, bl.a. består i uanmeldte kontrolbesøg på bopælen. Disse foranstaltninger nødvendiggør, at kriminalforsorgen har adgang til den dømtes bopæl.

Det følger af den foreslåede *§ 50 b*, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol og til udslusningsplads, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn mv., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering. Hvis lovforslaget vedtages, vil der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse blive fastsat nærmere regler om udstationering. Der vil i den forbindelse blive fastsat regler om behandlingen af sager om udstationering. Der vil derudover blive fastsat regler om vilkår for udstationering, herunder at der i den sidste halvdel af udstationeringsperioden vil kunne fastsættes lempeligere vilkår.

Der vil i forbindelse med udstedelsen af regler i medfør af den foreslåede § 50 b skulle tages højde for de færøske forhold, herunder således at ordningen

indrettes under hensyntagen til de kapacitetsmæssige forhold i kriminalforsorgen.

Dømte, der udstationeres til en institution, hvor der er etableret udslusningspladser, vil med den foreslåede ordning som udgangspunkt blive undergivet de samme regler, som gælder for udgang fra åbent fængsel (fængselsvilkår) i den første del af udstationeringsperioden, mens de i den sidste del af udstationeringsperioden typisk vil være undergivet de regler for udgang, der gælder for udslusningsfængslet (svarende til de gældende institutionsvilkår).

Dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, vil med den foreslåede ordning i den første del af udstationeringsperioden som udgangspunkt blive undergivet fodlænkevilkår, mens den dømte i sidste del af perioden typisk vil være undergivet natlænkevilkår. Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om tilsynet med dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver mv. Der vil desuden blive fastsat regler om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering, herunder betingelser for tilbagekaldelse, samt virkningen af en tilbagekaldelse.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3. Der vil endelig i medfør af § 111, stk. 3, i loven blive fastsat en administrativ klageadgang for afslag på udstationering efter den foreslåede § 50 a.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 3.2.1.

Til nr. 9 (§§ 78 a-78 f)

Til kapitel 13 a

Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

Lovforslagets kapitel 13 a (§§ 78 a-78 f) indeholder forskellige bestemmelser om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

I § 78 a er det fastsat, hvilke personer der efter ansøgning kan meddeles tilladelse til at udstå fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. § 78 b regulerer spørgsmålet om, hvilke betingelser den dømte skal opfylde for at kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen. I § 78 c er opregnet de vilkår, som gælder for udståelse af fængselsstraf på bopælen. § 78 d vedrører spørgsmålet om tilsyn og kontrol med den dømte under straffuldbyrdelsen på bopælen, mens de tilfælde, hvor en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. kan tilbagekaldes, er reguleret i § 78 e. § 78 f regulerer spørgsmålet om overførsel, herunder midlertidig overførsel, til fængsel eller arresthus.

Til § 78 a

Anvendelsesområde

Bestemmelsen vedrører anvendelsesområdet for fuldbyrdelse af fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 78 a, *stk. 1*, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter bestemmelserne i kapitel 13 a.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen vil udelukkende kunne meddeles personer, der er idømt en ubetinget fængselsstraf. Det er ikke et krav, at den ubetingede fængselsstraf, som ansøgningen vedrører, er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf, som den pågældende skal afsone, ikke overstiger 6 måneder. Det vil endvidere være muligt at give tilladelse til, at en person, der idømmes en såkaldt kombinationsdom, jf. straffelovens § 58, afsoner den ubetingede del af straffen på bopælen med elektronisk fodlænke i det omfang, den ubetingede del ikke overstiger 6 måneder.

Er en person før, samtidig med eller efter idømmelsen af den fængselsstraf, som den pågældende ønsker at udstå på bopælen, idømt straf af bøde eller har pågældende vedtaget bødestraf, vil en sådan bødestraf endvidere ikke afskære den pågældende fra at kunne blive meddelt tilladelse til at udstå fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke mv. Tilladelse til afsoning på bopælen vil ikke kunne meddeles personer på 15-17 år, der som et alternativ til fængselsstraf er idømt en såkaldt ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Heller ikke personer, som skal afsone forvandlingsstraf, jf. straffelovens § 53, vil kunne meddeles tilladelse til afsoning med fodlænke. Endelig vil en person, der har flere uafsonede domme, som sammenlagt

overstiger 6 måneders fængsel, ikke kunne få tilladelse til at afsone straffen helt eller delvist på bopælen med elektronisk fodlænke.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kompetencen til at træffe afgørelse efter stk. 1 vil blive henlagt til kriminalforsorgen. Bestemmelsen i § 78 a, stk. 2, 1. pkt., bemyndiger justitsministeren til at udstede regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Efter § 78, stk. 2, 2. pkt., vil justitsministeren i forbindelse hermed kunne bestemme, at der kan tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes. De administrative forskrifter, som vil blive udstedt i medfør af den foreslåede § 78 a, stk. 2, vil i vidt omfang svare til de administrative regler, der er udstedt i medfør af de gældende bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens §§ 11 og 12 om udsættelse af straffuldbyrdelsen, jf. ovenfor under pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78 b

Betingelser for meddelelse af tilladelse

§ 78 b regulerer spørgsmålet om, hvilke betingelser en person skal opfylde for at kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Opfylder den dømte ikke samtlige de i bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser, vil den pågældende ikke kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen, jf. dog bestemmelsens stk. 2.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen skal endvidere nægtes meddelt, hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette, eller hvis fuldbyrdelsesformen som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. bestemmelsens stk. 3.

Efter *stk. 1, nr. 1*, er det en betingelse for meddelelse af tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, at den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I stk. 1, *nr. 2*, er det fastsat, at en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol endvidere er betinget af, at den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse eller lignende er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen kan gennemføres under inten-

siv overvågning og kontrol. Om den dømte er beskæftiget som lønmodtager, selvstændig erhvervsdrivende, studier eller lignende er uden betydning. Den dømtes arbejde, uddannelse eller lignende bør som udgangspunkt have et tidsmæssigt omfang af minimum 20 timer og maksimalt 37 timer ugentlig. Som anført ovenfor under pkt. 2.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil en person, der er arbejdsløs, som udgangspunkt ikke kunne meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv.

Efter stk. 1, *nr. 3*, er det endvidere en betingelse, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffuldbyrdelsen kan finde sted på den fælles bopæl. Som anført under pkt. 2.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er samtykke bl.a. nødvendigt, fordi der i boligen skal installeres elektronisk overvågningsudstyr, ligesom den overvågning og kontrol, der vil finde sted i fuldbyrdelsesperioden, består i uanmeldte kontrolbesøg på bopælen m.v.

Med den foreslåede § 78 b, *stk. 2*, lægges der op til, at personer, der er idømt fængselsstraf i 30 dage eller derunder, undtages fra reglen i straffuldbyrdelseslovens 78 b, stk. 1, nr. 2, om, at tilladelse til afsoning i fodlænke kun kan meddeles, hvis den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse el.lign. er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at dømte er i beskæftigelse under fodlænkeafsoning af en straf på 30 dages fængsel eller derunder.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at der skabes mulighed for konkret at dispensere fra beskæftigelseskravet i særlige tilfælde, hvor den dømtes beskæftigelsessituation taler for det. Der tænkes i den forbindelse særligt på pensionister, førtidspensionister, efterlønsmodtagere mv., som varigt er uden for arbejdsmarkedet. Der tænkes endvidere på eksempelvis langtidssygemeldte, hvis sygemeldingen forventes at række ud over afsoningen.

Herudover vil dispensationsadgangen kunne anvendes i tilfælde, hvor den dømte under afsoningen i fodlænke ufrivilligt bliver arbejdsløs (uforskyldt ledighed), og det ikke er muligt at skaffe nogen form for alternativ beskæftigelse. Endelig vil der kunne dispenseres fra beskæftigelseskravet i tilfælde, hvor den dømte skal afsone op til og med 6 ugers fængselsstraf, og man ved at lægge afsoningen i en ferieperiode, under afspadsering, under orlov el.lign. kan forhindre, at den dømte mister sin beskæftigelse på grund af afsoningen. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

I det foreslåede *stk. 3* er det fastsat, at tilladelse til udståelse af fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol nægtes meddelt, hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette, eller hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig. Om en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. skal nægtes meddelt efter denne bestemmelse, må bero på en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 4, 1. pkt.*, foretager kriminalforsorgen til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1-3, en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Undersøgelsen har ikke kun til formål at afdække, om den dømte opfylder de i stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser, men ligeledes til formål at afdække, om den dømtes personlige forhold gør straffuldbyrdelse på bopælen uhensigtsmæssig.

Efter den foreslåede stk. 4, *2. pkt.*, kan kriminalforsorgen, hvis denne finder det fornødent, i forbindelse med egnethedsundersøgelsen af den dømte udtage udåndingsprøver og urinprøver. Udtagelse af sådanne prøver har til formål at afdække, om den dømte har et behandlingskrævende alkoholmisbrug eller andet misbrug, f.eks. misbrug af euforiserende stoffer eller lignende, jf. pkt. 2.2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I bestemmelsen i det foreslåede *stk. 5* er det fastsat, at den dømtes nægtelse af at deltage i den i § 78 b, stk. 4, nævnte undersøgelse kan medføre, at den pågældende meddeles afslag på sin ansøgning om tilladelse til at udstå den idømte fængselsstraf på bopælen med elektronisk fodlænke mv. Dette gælder ikke kun i tilfælde, hvor den dømte inden undersøgelsens iværksættelse tilkendegiver, at den pågældende ikke ønsker at medvirke ved undersøgelsens foretagelse, eller hvor den dømte udebliver herfra, men ligeledes i tilfælde, hvor den dømte ikke samarbejder ved undersøgelsens foretagelse.

Til § 78 c

Vilkår

Den foreslåede bestemmelse fastlægger, på hvilke vilkår en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol meddeles. Overtrædelse af vilkårene vil efter omstændighederne kunne medføre, at den meddelte tilladelse tilbagekaldes med den følge, at den dømte skal af-

sone den resterende del af straffen i fængsel eller arresthus, jf. bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 78 e.

Efter det foreslåede *stk. 1, nr. 1*, er det et vilkår, at den dømte ikke begår strafbart forhold i fuldbyrdelsesperioden. Dette vilkår svarer til, hvad der f.eks. gælder for dømte, der prøveløslades, jf. straffuldbyrdelseslovens § 79 b, stk. 1, dømte, der meddeles tilladelse til udsættelse af straffuldbyrdelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 13, stk. 1, og dømte, der meddeles tilladelse til midlertidigt eller for hele eller resten af straffetiden at anbringes på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 3.

I det foreslåede stk. 1, *nr. 2,* er det fastsat, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden kun må forlade sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum. Forlader den dømte sin bopæl på tidspunkter, hvor den pågældende har pligt til at opholde sig dér, vil den dømte efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens § 124 (fangeflugt).

Efter det foreslåede stk. 1, *nr. 3,* må den dømte i fuldbyrdelsesperioden endvidere kun forlade sin bopæl for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt. Som anført ovenfor under pkt. 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal tilsynsmyndigheden i samarbejde med den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse udarbejde et aktivitetsskema for den dømte, hvoraf det vil fremgå, inden for hvilke tidsrum den dømte har pligt til at opholde sig på bopælen, inden for hvilke tidsrum den dømte skal befinde sig på sit arbejde, uddannelsesinstitution eller lignende, inden for hvilke tidsrum den dømte kan forlade sin bopæl med henblik på foretagelse af personlige indkøb, tøjvask mv., inden for hvilke tidsrum den dømte kan forlade sin bopæl på aktivitetsfri dage, inden for hvilke tidsrum den pågældende kan forlade sin bopæl med henblik på deltagelse i resocialiserende aktiviteter eller af humanitære eller familiære grunde, og inden for hvilke tidsrum den dømte skal deltage i programvirksomhed, behandling og kontrolbesøg hos tilsynsmyndigheden mv.

Efter det foreslåede stk. 1, *nr. 4,* er det endvidere et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, herunder f.eks. anabolske steroider.

I det foreslåede stk. 1, *nr. 5,* er det fastsat, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke må udeblive helt eller delvis fra sit arbejde, uddannelse eller lig-

nende. Kan den dømte ikke møde på arbejde, f.eks. på grund af sygdom eller lignende, skal den pågældende straks underrette tilsynsmyndigheden herom.

Efter det foreslåede stk. 1, *nr. 6,* er det desuden et vilkår, at den dømte efterkommer pålæg fra kriminalforsorgen om deltagelse i et program, der skønnes egnet til at forbedre den dømtes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Hvilken programvirksomhed, den dømte pålægges at deltage i, samt programvirksomhedens tidsmæssige udstrækning, afgøres af tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering af den dømtes behov for bistand, støtte og vejledning. Programvirksomhedens tidsmæssige omfang vil ligeledes afhænge af en konkret vurdering af den dømtes behov.

Der vil dog som udgangspunkt være tale om 8 timers programundervisning pr. afsoning. Tilsynsmyndigheden kan også undlade at pålægge et sådant vilkår, hvis det efter tilsynsmyndighedens skøn må antages, at den dømte ikke vil have udbytte af at deltage i et program. Det bemærkes i den forbindelse, at der fortsat vil kunne fastsættes andre vilkår, som findes hensigtsmæssige, f.eks. vilkår om at den dømte undergiver sig misbrugsbehandling i afsoningsperioden.

Efter den foreslåede stk. 1, *nr. 7,* er det herudover et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol mv., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet. Om tilsynet og kontrollen med den dømte i fuldbyrdelsesperioden, herunder om teknikken med den elektroniske overvågning, henvises til 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I den foreslåede stk. 1, *nr. 8,* er det fastsat som vilkår, at den dømte holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen samt møder op hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse.

Som anført under pkt. 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. tilbagekaldes, hvis den dømte ikke længere opfylder betingelserne for at udstå den idømte fængselsstraf på bopælen, f.eks. fordi den pågældende ikke længere har egnede boligforhold eller som følge af sine egne forhold af mistet sin beskæftigelse. Det er derfor fundet nødvendigt at fastsætte som vilkår, at den dømte skal holde tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af be-

tydning for straffuldbyrdelsen på bopælen. Ligesom det er tilfældet med antallet af uanmeldte besøg, udtagelse af udåndingsprøver og urinprøver mv., overlades det til tilsynsmyndigheden at bestemme konkret i hvert enkelt tilfælde, i hvilket omfang den dømte skal have pligt til at møde op hos tilsynsmyndigheden.

I det foreslåede *stk. 2* er det fastsat, at der endvidere kan fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78 d

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 78 d, *stk. 1, 1. pkt.*, fører kriminalforsorgen tilsyn med den dømte i fuldbyrdelsesperioden, herunder med overholdelsen af de i § 78 c nævnte vilkår. Om tilsynet og kontrollen med den dømte i fuldbyrdelsesperioden, herunder om teknikken med den elektroniske overvågning, henvises til 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I den foreslåede stk. 2, *2. pkt.*, er det fastsat, at tilsynsmyndigheden, inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver mv. Bemyndigelsen skal bl.a. udnyttes til at fastsætte nærmere regler om kriminalforsorgens forpligtelser som tilsynsmyndighed.

Der vil i forbindelse med fastsættelsen af reglerne skulle tages højde for de færøske forhold. Bemyndigelsen vil således bl.a. kunne udnyttes til at fastsætte regler om, at et ugentligt minimumskrav af uanmeldte tilsyns- og kontrolbesøg hos dømte, som i Danmark f.eks. er fastsat til minimum 1-3 ugentlige uanmeldte tilsyns- og kontrolbesøg, vil kunne fraviges i særlige tilfælde, hvor det færøske vejrlig eller fremkommeligheden på Færøerne nødvendiggør det. Der vil også kunne fastsættes lempeligere krav til, hvor hurtigt kriminalforsorgen skal kunne reagere i tilfælde af alarmer fra overvågningssystemet. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at de ordinære

tilsyns- og kontrolbesøg kan erstattes af telefonopkald i de særlige tilfælde, hvor vejrlig, fremkommelighed el.lign. gør det umuligt at foretage kontrol- og tilsynsbesøg hos den dømte.

Til § 78 e

Tilbagekaldelse af tilladelse

I den foreslåede bestemmelse fastslås det, at en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes i en række tilfælde.

Kompetencen til at tilbagekalde en sådan tilladelse henlægges — som det er tilfældet med kompetencen til meddelelse af tilladelse — til kriminalforsorgsområdet. Det forudsættes, at kriminalforsorgsområdet kort tid efter modtagelsen af en indberetning om f.eks. en vilkårsovertrædelse træffer afgørelse om, hvorvidt den meddelte tilladelse skal tilbagekaldes, jf. ovenfor under pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 1, nr. 1*, kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes, hvis den dømte anmoder derom.

I det foreslåede stk. 1, *nr. 2*, er det fastsat, at en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol endvidere kan tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold. Om tilbagekaldelse bør finde sted, vil afhænge af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, jf. ovenfor under pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Er den begåede lovovertrædelse af bagatelagtig karakter — f.eks. en bøde for kørsel på cykel uden lys eller lignende — bør tilbagekaldelse ikke finde sted. Tilbagekaldelse bør i øvrigt ikke ske i tilfælde, hvor straffen for den konkrete lovovertrædelse ikke overstiger eller vil overstige bøde, se dog pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger om indtagelse af euforiserende stoffer mv. Er der tale om en overtrædelse, bør der heller ikke ske tilbagekaldelse, medmindre den pågældende idømmes eller må antages at ville blive idømt en fængselsstraf, der — sammenlagt med den fængselsstraf, som den allerede meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen vedrører — overstiger 6 måneder, jf. ovenfor under pkt. 2.2.7.

Efter den foreslåede stk. 1, *nr. 3*, kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte

på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, som den meddelte tilladelse vedrører. En sådan frihedsberøvelse kan f.eks. bestå i anholdelse eller varetægtsfængsling i mere end 24 timer.

I den foreslåede stk. 1, *nr. 4*, er det fastsat, at en tilladelse herudover kan tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere opfylder de i § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser for straffuldbyrdelse på bopælen med elektronisk fodlænke mv. Også her vil det afhænge af en konkret vurdering, om den skete ændring i den pågældendes forhold medfører, at det ikke længere er muligt at gennemføre straffuldbyrdelsen på bopælen, jf. pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter *stk. 2, 1. pkt.*, kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen desuden tilbagekaldes, hvis den dømte overtræder de i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, nævnte vilkår. Det samme gælder efter det foreslåede stk. 2, *2. pkt.*, hvis den dømte overtræder vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Som anført under pkt. 2.2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, afhænger det af et konkret skøn, om der er sket en vilkårsovertrædelse, der skal medføre tilbagekaldelse, men det forudsættes, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser skal være meget lav. Er den dømtes overtrædelse enkeltstående og helt bagatelagtig, eller foreligger der i øvrigt særlige omstændigheder, kan tilbagekaldelse af den meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen undlades.

Der kan desuden efter et konkret skøn anlægges en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor det konstateres, at den dømte har overtrådt afsoningsvilkårene ved at indtage en mindre mængde alkohol. I sådanne tilfælde bør det således være muligt at undlade at tilbagekalde tilladelsen til fodlænkeafsoningen, hvis afsoningsforløbet i øvrigt vurderes som velfungerende, eller hvis tilbagekaldelsen konkret må anses for et uproportionalt indgreb sammenholdt med vilkårsovertrædelsen. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter bestemmelsen i *stk. 3*, skal den dømte snarest muligt underrettes om tilladelsens tilbagekaldelse. Det forudsættes, at den dømte så vidt muligt un-

derrettes om afgørelsen samme dag, som afgørelsen er truffet. Som anført under pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal den dømte, hvis straffuldbyrdelsen på bopælen er iværksat på det tidspunkt, hvor tilladelsen tilbagekaldes, overføres til afsoning af den resterende del af straffen i umiddelbar forbindelse med, at den pågældende underrettes om afgørelsen. Er straffuldbyrdelsen endnu ikke iværksat, skal den dømte indsættes til afsoning i fængsel eller arresthus snarest muligt.

Til § 78 f

Bestemmelsen vedrører spørgsmålet om overførsel af den dømte til arresthus på Færøerne efter tilbagekaldelse af en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Bestemmelsen regulerer endvidere tilsynsmyndighedens mulighed for at træffe bestemmelse om midlertidig overførsel af den dømte til arresthus på Færøerne.

I den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er det fastsat, at den dømte skal overføres til arresthus på Færøerne, hvis tilladelsen til udståelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes efter fuldbyrdelsens iværksættelse. Det bemærkes, at der dog også vil kunne ske overførsel til arresthus eller fængsel i Danmark efter den færøske straffuldbyrdelseslovs § 21, stk. 2. Som anført under pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det forudsat, at der hurtigt gribes ind over for dømte, hvis tilladelse til strafudståelse på bopælen tilbagekaldes.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til arresthus på Færøerne, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles. Muligheden for at træffe afgørelse om midlertidig overførsel har til formål at sikre, at dømte, der har begået åbenbare og alvorlige overtrædelser af de vilkår, som gælder for straffuldbyrdelse på bopælen, samt dømte, der ikke længere opfylder betingelserne herfor eller udviser en sådan adfærd, at de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger ikke kan gennemføres, straks overføres til arresthus på Færøerne. Det bemærkes, at der også i dette tilfælde vil kunne ske overførsel til arresthus eller fængsel i Danmark efter den færøske straffuldbyrdelseslovs § 21, stk. 2. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen i *stk. 3* indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om overførsel af dømte til fængsel eller arresthus. Der kan i forbindelse med fastsættelsen af reglerne tages hensyn til de færøske forhold. Der vil henset til den begrænsede kapacitet på Færøerne bl.a. kunne

fastsættes særlige regler for overførsel til fængsel eller arrest i de tilfælde, hvor det ikke er muligt straks at overføre den dømte.

Til nr. 9 (§ 106, stk. 3)
Efter den foreslåede § 106, stk. 3, har en dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1049, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.

Som anført under pkt. 2.2.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er der tale om en obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Til § 2

Til nr. 1
Lovforslagets § 2 indeholder lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse.